

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f

HIRDETÉSEK:

6-szorosos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 382

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ

STAUBER JÓZSEF

Péntek, január 3.

Mai számunk főbb közleményei:

Elsimult elnökválság az aradi munkapártban.
A választói reform és a munkapárt.
A pécskai főszolgabíró távozása.
Széngázmérgezés az Öregek Otthonában.
A balkáni béke döntő napja.
Tisza István és Károlyi Mihály párbaja.
Kossuth Lajosé a Balkánszövetség eszméje.
Ujévi pofonok az Erzsébetvárosi Körben.
Tarkaságok.

Az aradi főkapitány távozása.

— *Látogatás Sarlot Domokosnál.* —
Arad, január 2

Sarlot Domokos, Arad város főkapitánya tegnap hazaérkezett Judendorfból, ahol több hétig gyógykezelte magát. Az utóbbi hetekben tudvalevően sok szó esett az aradi főkapitányi állásról Sarlot Domokos betegségével kapcsolatban. Az üdüléséről hazatért főkapitányt fölkerestük lakásán, hogy megkérdezzük tőle: csakugyan igaz-e a hír, valóban nyugalomba készül-e?

— Februárban lesz negyven esztendeje, hogy a várost szolgálom — mondotta Sarlot Domokos — és *abban a hónapban adom be nyugdíjazás iránt való kérelmemet.* Tudom én, hogy el kell mennem, érzem én, hogy fáradt vagyok, kimerültem négy évtized nehéz és becsületes, lelkiismeretes munkájában. Megyek én, de ne küldjenek, mert az nagyon fájna nekem.

Akik figyelték az én működésemet, azok jól tudják: mennyit dolgoztam én és velem együtt *Greén Nándor* helyettesem. Ha már az idő és a fizikumom a

távozást parancsolja nekem, akkor mennék legszívesebben és legnyugodtabban, ha tudnám, hogy *Greén Nándor* lesz az utódom, mert benne fölismertem mindama képességeket, amelyek az aradi főkapitányi állásra őt kvalifikálják. Jól esik nekem visszatekinteni arra a hosszú utra, amely mögöttem van, és boldognak érzem magam, hogy én rakhattam le az alapjait annak a rendőri szervezetnek, amelynek működését most az aradi közönség élvezi. Nem lennék őszinte, ha eltitkolnám, hogy sajnálom otthagyni azt a derék buzgó tisztviselőkart, amelynek élén oly sokáig dolgozhattam, s amely mindenkor odaadóan támogatta a város érdekében való törekvéseimet.

Heim Domokosnak, a város tisztos emlékü polgármesterének unokaöccsese, Sarlot Domokos főkapitány tehát megválk a város szolgálatától. Nem ennek a származásnak köszönhetette alkonyához ért közéleti pályáját. De a nagybácsinak, az önérzetes, Haynauval is szembeálló polgármesternek példája, szelleme kétségtelenül hatott rá, a mikor mint az akkori öregek *Dózsi öcsém*-je a városhoz ment és aránylag rövid esztendő alatt a főkapitányi álláshoz jutva, teljes akaraterővel és keménységgel kezdett dolgozni. Az öregektől, a polgár-östől örökölte az aradi névnek, az aradi dolgoknak és az aradi népnek olyan szeretetét, a melyből a lokálpatriotizmusnak fokozott fajtája alakul ki. A mely, más városban járva, minden házon, minden kődarabban, minden fán és minden közintézményben a maga városával keres összehasonlítást; vagy azért, hogy örüljön a *mienk* szebb, jobb, okosabb voltának, vagy azért a

gondolatért: nem lehetne-e ezt, illet *nálunk* is csinálni? A mely pedig idehaza a kiválót sem igen szereti dicsérni, mint a hogy a józan szülő se szereti elkapatni a gyereket. Ehhez az érzéshez Sarlot Domokosban kemény akaraterő, a tisztviselői függetlenségnek nagy öntudata és az alkotásnak tehetsége járult, a mikor a főkapitányi állást viselni kezdte.

És még valami. Az öregedésnél is fájdalmasabb érzés lehet, a mikor valakit, a ki maga merész ujitóként kezdte pályáját, a testi erő gyöngülése mellett az szőlit el helyéről, hogy a nézeteivel, cselekvésmódjával elavulttá lett és hogy az ő — talán öntudatlanul fejlődött — maradisága utját állja a haladásnak, az új irányok fejlődésének. Ha valami keserűvé teszi Sarlot bucsuját, akkor ez a fölismerés az. Távozása egy tökéletes, munkabírását teljesen kihasználta, ambíciójából mindent odaadott, tisztességben érintetlen és sokat termelt közpálya végére teszi a pontot. Sokat alkotott, de az ilyen energiáknak mindig fájdalmas az, hogy az alkotásokra, az új irányok megértésére és követésére már mások a hivatottak.

A vidéki rendőrfőkapitányok resszortja kettős irányu, s ma még nincs eldöntve, hogy a kétféle hivatáskör közül, melyik a fontosabb. Az egyik a közigazgatáshoz tartozik, a másik a bűnügyi nyomozások, a törvénykezésnek való segédkezésekben kíván erőt és tehetséget. Sarlot Domokos mindakettőben egész ember volt, de közelebbről szemlélve majd három évtizedes főkapitányi működését, inkább az elsőben volt kiváló. Ez se véletlen volt. Az idők követelték meg az ilyen főkapitányt. A fe-

Galambok, meg a vérese.

Irta: Sz. Szigethy Vilmos.

Ennek a történetnek legendás a színezete, azonban, hogy tényleg legenda e, avagy sem, azt döntsek el kivülem álló mások. Én pusztán megírom, mint asszonyi dokumentumot. Sőt nem is én írom, mert a levél, ami alább következik, nem az én munkám.

Itt aztán úgy illik, hogy új cím is következék, ebből kiderül minden.

Levél a másvilágról.

Édes Annuskám! Talán csodálkozol, hogy levelet kapsz tőlem, holott a másvilágon elnémul minden földi ajak, megdermed a kéz, ha volna is közlendője a hátrahagyottakkal. A jó Isten rendezte ezt így, mert különben vége-hossza nem volna az üzeneteknek s a mi boldog birodalmunk én olyan nyughatatlanul zsi-bongó méhkassá változnék át, amilyen a földgolyó.

Az én esetem kivétel, mert van itt is kivétel, nagyon ritka. Olyan gyorsan kellett ott hagynom mindnyájatokat, hogy soha ki nem derülő titkok között éltek enélkül. Siettemben megfeledeztem mindenről. Nem a kényelemszeretet az oka, — ámbátor elhiheted, hogy nagyon fáradt voltam, — hanem valami hozzá hasonló. Soha annyira nyugodt nem voltam, mint földi életem legutolsó pillanataiban. És mosolyogva váltam meg az élettől, bár vér-

zett a szívem. De körülölelt a csönd, távoli zsi-bongások muzsikáltak a fülemben egyre jobban távolodva tőlem és én sajnáltam a sóvárgott abszolút nyugalmat hármivel is megzavarni.

Valamikor nagyon régen — három esztendőjénél is több — ép oly jókedvű, egészséges leány voltam, mint te. Az uram, emlékezhetsz rá, egy formán udvarolt mindkettőnknek, sokáig nem tudta, hogy melyikük lesz a felesége. Addig azonban a leány fegyverek minden szelíd formájával vívtuk biseded harcainkat. Apró szurkálásaid azért nem fájtak, mert tiszteletben tartottam az érzedet, hiszen a mig fiatal ember valaki, senki sem tarthat rá kizárólagos just.

Azt is mondták, hogy bájos ez a küzdelem, amelyből én kerültem ki győztesen, mert Sándor engem vett feleségül. Az is igaz, hogy te előbb mentél férjhez, — most már tudomásul veheted — olyanhoz, akit eszem szerettél. Csak hogy megelőzhesél, mert az ilyesmivel lehet a világ számét bekötni. Azt jelenti ez: az én ügyem sokkal régiebb, mi titkoltuk a szerelmünket, boldond beszéd, hogy csak gondoltam is Sándorra.

Azért nagy kő esett le a szívemről, hiszen vetéltársnőtől szabadultam meg s lehetünk immár jó barátok, akik állandóan egymás társaságában vannak, feszélyezettség nélkül emlegethetik a régi idöket, amelyek tele bájos, gyermekes csa-csiságokkal, annyira mulatságosak.

Mennyire átalakítja a nőt a házasság! Ami tegnap még izzó féltékenység volt, az ma a nyugalom maga. A szemünk kinyílt, job-

ban mondvá a zavaró pápaszem került le róla s már magyarázatát tudjuk adni tüneteknek, amik voltaképen jelentéktelen kicsinységek most, de milyen óriási fontossággal bírlak tegnap!

A lánylétnek a misztikum felé való hajlása mindent összezavar. Hiába való a vitatkozás, én megmaradok az állításom mellett, hogy nem az asszony az önző, hanem a leány. Az asszony elérte már a célját, a végcélját. (Mert a magam fajtájának végcélul szolgáló megnyugtató boldogság a szerelem, nem eszköz, a melylyel hadakozni valója lenne.) A leány senki és senkié. Bizonytalan zürzavar az egész jövőndője; titkos rette-gés-el telt álmok zaklatják a szív működését, nem tudta mit hoz a reggel, főleg kit hoz? Valakiért vergődik, sokszor csak fogalmakért, amelyek bizonyos körülmények kialakulásával öltönek testet. És ha nincs érzéshelleg súlyosan érdekelve, — olyan édes mindegy neki, hogy kinek lesz a felesége, csak visszataasztó, kellemetlen alakokkal ne legyen kénytelen érdek-figyre lépni.

Ugy láttam, hogy azért mind a ketten megtaláltuk az álomlovagunkat. Te szerelmesebb voltál nálamnál is, az urad bálványozott. Engem inkább becézett az enyém.

Gyöngébb lett a fizikumom a réginél, sokkal könnyebb. Nehezemre esett a járás és csak a pi-henés vonzott.

Resteltem ezt, de mindig reménykedtem, hogy majd megváltozik. Voltak is néha vágyaim, amikor visszatérték a rugalmas gyermekkori kedv-

gyelmezetlen, szinte rossz hírű, tekintély nélkül szükölködő bürokrata és kedélyes rendőrségből katonailag fegyelmezett testületet kellett teremteni, annak a közönségben, még népszerűtlenség árán, tekintélyt szerezni, a horraivalók rendszeréből az utolsó közrendőrt is a hozzáférhetetlenség polcára emelni. Sarlot Domokos a főkapitányság elején népszerűtlen is volt; a hibák kiirtása, a rend megteremtése nem ment anélkül, hogy érdekeket és érzékenységet ne sértett volna, és Sarlot sohase próbálta ezeket kedves szóval kibékíteni. De az újítások, a reformok megszerezték neki a közvélemény elismerését az apró gáncok fölött. A vidéki városok között elsőnek teremtett bejelentő-hivatalt, új alapokra fektette a cseléd ügyet, a piac dolgait, a szegény-gyámolítást; és a kötelességtudó, törekvő gárdával, amelyet maga köré gyűjtött, olyanná fejlesztette az aradi rendőrséget, hogy az a vidék testületei között minden bizonynyal az első egyike.

Ma talán, az elvégzettek és megszerzettek után, a főkapitány munkájának jelentősebb része az, amely a bűnügyi nyomozások és nyilvántartások, a kriminalisztika terén vár reá. Az új irány új embert követel, és erre nézve Sarlot Domokos hivatott utódját látja Green Nándorban, a bűnügyi nyomozások országosan elismert, kiváló mesterében. De az ő működésének hatása megmarad a városnál, mint ahogy az esztendő hosszú sorának termése köszönhető a talajjavítónak, akit talán elfelejtettek. Családja történetében pedig ugyanaz a nimbusz veszi körül az ő nevét, mint Heim Domokosét: az aradi polgárnak nimbusza, aki mindent megtett, amit a sors által kijelölt hivatásban városáért tennie módjában volt.

A katolikus autonómia (törvényjavaslata).

Budapestről jelenik: A kormány a választójogi javaslat után hamarosan elő akar állni a katolikus autonómiairól szóló javaslattal, amelyet már befejezett a kultuszminisztérium. A reform Zichy János gróf munkája. Már is érdeklődéssel várják, hogy a világi elemeknek milyen mértékben enged

teléseim, ugrándozni tudtam volna, a tudóm (szegény gyöngye tudóm) szabadon szívta a levegőt, nem esett terhére, — de az ilyen állapot nem tartott sokáig. Elegendő volt egy esős nap, hogy a világ minden súlya az én mellemre nehezedjék, sőt megéreztem csukott ablak mögül, ébredéskor, az időjárást.

Édes Annuskám, hálásan emlékezem vissza a te jó szolgálataidra. Sok áldozatot hoztál értetem, órák hosszát ültél mellettem és vigasztaltál. Te, a vas egészség, az erő, a jókedv, holtt mindentől megfosztottad magad, leginkább a szabad levegőtől, az egészségesek társaságától.

A nyaraidat is feláldoztad értetünk, te akkor sem akartál elhagyni, — a világ száz és száz előkelő, feltűnésre alkalmas szórakozó helye hiába várt téged, mert ott akartad ápolni a te gyöngye kis viciádat, — (a saját szavaidat használok.)

Igy ment ez véges végig.

Ratérek most a levelem tulajdonképeni céljára. Bizonyára sosem felejtéd el az utolsó özsonnamat. Akkor derült napok jártak, nem fájt semmim; összegyűlekeztetek nálam mindnyájan, akik közelebb voltatok a szívemhez.

En keveset időzhettem veletek a társaságban, képzelheted, milyen bajos új cseléddel boldogulni (ügyefogyott tanyai leány volt), magam néztem minden után a konyhában.

Valami meglepetésre készülttem, hamarabb is bontottam asztalt, a kertbe mentünk volna mindnyájan.

S akkor — a fürdőszoba felőli rövidebb uton

befolyást Zichy János gróf tervezte a főpapi székek betöltésére és az egyházi vagyon kezelésének ellenőrzésére. Már a koalíciós kormány foglalkozott az autonómia kérdésével s Apponyi Albert gróf, az akkori kultuszminiszter pontosan kijelölte a javaslat alapelveit. Ezt a munkát Zichy János nem használta föl, hanem teljesen más formában készítette el a tervezetet. Előkelő egyházi körökben igen sok barátja van annak, hogy a demokratikus elvek érvényesüljenek a katolikus autonómiában. Sem a hierarkikus szervezetre, sem a királyi kegyuri kinevezésre nézve nem látnak sérelmet abban, ha az autonómia az alsópapságnak és a híveknek a főpapi székekre való kijelölő befolyását biztosítja.

Elsimult elnökválság az aradi munkapártban.

(A főispán és Kintzig János üdvözlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 2.

Meleg üdvözlésben részesítette tegnap az aradi munkapárt Urbán Iván báró főispánt az új év alkalmából. Ez az üdvözlés egyúttal alkalomul is szolgált arra, hogy a munkapárt egyik legajánlottabb munkásságu és értékes vezető tagját a nem régen bejelentett lemondásnak visszavonására bírják. Kintzig János nagybirtokos, az aradi munkapárt társelnöke ugyanis néhány nappal ezelőtt levelet intézett Andrási Károly báróhoz, a munkapárt egyik alelnökéhez és bejelentette tisztségéről való lemondását. Mint értesülünk, Kintzigit ugyanis tévesen isformálták azokról az állítólagos megjegyzésekről, amelyek a párt néhány tagjától származtak és amelyekkel az ő politikai működését kritizálták. Ezért történt az ő lemondása, amelyet azonban a párt vezetősége nem fogadott el, mert rendkívüli értékesnek tartotta működését és miután tudta azt, hogy itt sajnálatos félreértésről van szó, amelyet ellehet simítani és amelyet tegnap tényleg el is intéztek.

A munkapárt jelentékeny számu küldöttségét képviselve Szabó Zoltán, a munkapárt egyik vezető tagja vezette Urbán Iván báró főispánhoz. Szabó Zoltán meleg szavakban üdvözölte a főispánt és örömeinek adott kifejezést, hogy teljes egészségben

jöve vissza — akaratlanul is tanuja lettem valaminek. Ott álltam a fehérmályos szobában, inkább dőltem, még pedig az uram karjaiba. Nem szóltatok semmit, de ez a némaság többet jelentett nekem bármínél és eszembe jutott, hogy édes jó istenem, hát hiszen nem csupán a leányokat verte meg a félreértés oktalanságával az isten, hanem juttatott eme adományából az asszonyoknak is! Ezért van a te nagy hűséged, ragaszkodó szereteted! Ezért nem hagysz te el engem nyáron sem! Hiszen te nem velem akarsz együtt lenni, hanem velem!

Nagyon nagy erőbe tellett, hogy uralkodni tudjak magamon. A — napsugaras ég egyszerre esőssé vált előttem, szinte éreztem az ólmos záport, de mosolyogtam kellett s mosolyogtam estig.

Akkor meghaltam, mert nem lehet tovább élni egy pillanatra sem. A kínzó testi betegséget el lehet valahogy viselni, de a sebzett lélek sokkal gyöngébb. És már nem tudnék az utjába állani senkinek.

Végül pedig ne gondold, hogy a vendégeimet nem tudom rendszeren ellátni: a fagyalt ott maradt a jégen. Mert ez akart a meglepetés lenni, gyönyörű sziklás vidéket formált a cukrász, két galamb csokolózott a tetejében, alulról leskelődött rájuk a vércse. Bocssás meg, de olyan végtelenül szórakozott voltam akkor, hogy egészen megfeledkeztem róla. Sok, sok boldogságot kíván neked megtisztult szívű barátod.

Olga.

és munkabírása teljességében üdvözölheti a párt Urbán Ivánt. A legfelsőbb fórum is méltányolta a főispán kiváló működését, mert báróirangra emelte őt a király. Most, amikor talán nehéz politikai harcok előtt állunk, rendkívül értékesnek kell tartanunk Urbán Iván személyi kiválóságait, amelyekre talán a közeli hónapokban a pártunk ismét nagy szüksége lesz.

Az eljövés lecsillapulta után Urbán Iván főispán megragadottan köszönte meg a munkapártnak személye iránt táplált szeretetét.

— En — mondta — a pártnak egyszerű, szerény munkása vagyok és rendkívül jólesik nekem az a ragaszkodás, amely a pártot hozzám fűzi. Ez a mai üdvözlés, amilyen jólesik nekem, éppen olyan fájó emléket ébreszt bennem, mert arra kell gondolnom, hogy aki tavaly üdvözölt, Nesnera Adár barátom, már elköltözött közülünk. Sohase felejtük el az ő személyét és működésében kövessük őt. Nesnera rendkívüli egyénisége lebegjen előttünk politikai munkálkodásunknál. Hála nekünk adjunk kifejezést azzal is, hogy emléket öröközünk meg, festessek meg az arcképét a fa- és lémpári szakiskola számára, amelyben hosszú időn keresztül olyan áldásos tevékenységet fejtett ki. Most pedig arra kérem a pártot, tartsunk össze, vegyük példát az országos munkapárt eddigi összetartásából. Látni tudom, hogy minden támadással szemben az országos munkapárt milyen egységesen, szilárdan állotta meg helyét és kitelét milyen imponáló egységet mutatott. Most, amikor újabb nehézségek előtt állunk, kétszeresen szükség van az összetartásra. Éppen ezért rendkívül sajnálatosnak tartom, hogy félreértésekből kifolyólag a párt egyik nagymunkásságu vezető tagja leköszönt állásáról. Remélem és hiszem, hogy pártunk eme jeles tagja nem távozik körünkől, mert az ő buzgalmára nagy szükségünk van.

A munkapárt tagjai lelkesen megöleneztek a főispánt.

Azután spontán elhatározásukból valamennyien elmentek Kintzig János lakására és ott Szabó Zoltán üdvözölte a párt társelnökét. Szabó Zoltán kijelentette, hogy a párt nem veszi tudomásul a lemondást és kéri, hogy maradjon meg a párt kötelékében.

Kintzig János kijelentette, hogy rendkívül meghatja őt a párt ragaszkodó bizalma, azonban kénytelen felre állni, mert úgy látja, hogy ő nem való a vezérszerepre és ezért nálánál alkalmasabb egyénnek akarja átadni a helyét. (Ellentmondások.)

Pálmai Lajos dr., a munkapárt titkára üdvözölte Kintzigit.

— Jó katonának — mondta Pálmai — oda kell menni a háborúba, ahova őt a vezérkar dirigálja. Kintzig Jánost a párt alkalmasnak találja arra, hogy vezető pozícióját megtartsa a munkapártban. Tehát Kintzig Jánosnak, ha jó katonának, kötelessége a párt eme kívánságát teljesíteni és megtartani a társelnöki állást, mert különben megbontja a párt egységét. Az egységre és összetartásra pedig most, amikor a központban néha ott hagyták a tábor, kétszeresen nagy szükség van.

Kintzig János kijelenti, hogy ő törhetetlen híve volt és az is marad a munkapártnak, éppen azért nem akarja, hogy az a hit erősödjék meg, mintha ő már nem ragaszkodnék a munkapárt elveihez, arra készíti őt, hogy lemondását visszavonja.

Percekig tartó eljövessel fogadta a küldöttség Kintzignek ezt a kijelentését, amelylyel a párt egységén esett kis csorbát kiköszörülték.

A pécskai főszolgabíró távozására?

— Incidens az alispán és Schenk Ferenc között. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, január 2.

Azokban a körökben, ahol Aradvármegye ügyeit ismerik és intézik is, néhány nap óta egyik vármegyei főtisztviselő távozásáról beszélnek. Talán másfél, két esztendeje lehet már, hogy idősebb-ideje felmerül Schenk Ferenc pécskai főszolgabíró nyugalmába vonulásának híre, azonban mindeddig a híresztelések csak híresztelések maradtak és Schenk főszolgabíró megmaradt hivatala élén.

Most azonban újból és ezúttal komoly formában beszélnek beavatott helyen, hogy a pécskai főszolgabíró még ebben az esztendőben el akarja hagyni terhes és felelősségteljes tisztét és egyelőre hosszabb szabadságra megy. Ezt a főbíró meg is engedheti magának, mert anyagilag teljesen független és a hivatal nyújtotta kenyér nélkül is gondtalanul megélhet. A főszolgabíró távozásának az okát azokban az ellentétekben keresik, amelyek közte és a vármegye első tisztviselője között a legutóbbi napokban felmerültek.

Schenk főbíró, aki társadalmi szerepet játszó és az aradi társaságban kedvelt egyéniség, sok időt tölt Aradon. Évek óta rendszeres látogatója az aradi színháznak, a kaszinónak, társaságoknak és markáns, érdekes alakja époly gyakran látható az aradi korzón, mint Magyarpécska utcáin. A főszolgabírói hivatal munkája ugyanis olyan, hogy délelőtt, vagy legalább is korán délutánra elvégezhető és Schenk főszolgabíró a hivatalos teendői elvégzése után rendszeresen felhasználta a közelséget, a jó összeköttetést arra, hogy Pécskáról Aradra jöjjön, a délután egy részét, az estéket itt töltsse. Gyakori aradi tartózkodása azonban a vármegye vezetőinek a figyelmét is magára vonta és több ízben kifejezésre juttatták Schenk Ferenc előtt, hogy a főszolgabírónak többet kellene járása székelyhelyén tartózkodnia. Ez azonban inkább csak barátságos figyelmeztetés volt, mert hiszen más formájú fellépésre nem is lehetett ok, miután a pécskai főszolgabíroság munkája, működése ellen nem volt soha panasz.

Néhány nap előtt, közvetlenül a karácsonyi ünnepek után újból felvetődött a pécskai főszolgabíró aradi tartózkodásainak az ügye. Mint a történetek felől jól informált helyen beszéltek, *Dálnoki-Nagy* Lajos dr. alispán a korzón szólította meg Schenk főszolgabírót és szóvá tette az ismert ügyet. A főbíróat annyira érzékenyen érintette, hogy aradi látogatásai és szórakozásai miatt felelősségre vonják, hogy ezúttal kissé élesen válaszolt és a két főtisztviselő — mint szemtanúk mondják — a szó szoros értelmében összeszólkózott. Mindez pár nap előtt történt és amikor most híre terjedt annak, hogy a főszolgabíró hat hónapi szabadságra készül menni, a történetek ismerői összefüggést véltek látni a hosszabb szabadságkérés, az arra rendszerint elkövetkező nyugalombba vonulás és az itt elmondott nézeteltérés között.

A mai napig még nem érkezett be a főszolgabíró szabadságkérvénye az alispáni hivatalhoz és Schenk Ferenc főbíró, aki hivatalában már bejelentette, hogy szabadságra készül menni, így nyilatkozott a hírekről az Aradi Közlöny munkatársának kérdéseire:

— Szabadságra megyek, valószínűleg, mint minden évben — a Rivierára. Hosszabb szabadságról, hat hónapról szó sincsen. Lehet, hogy még azt is meggondolom, egyáltalán elmenjek-e szabadságra, amire egészségi okból van szükségem. Nyugdíjazásomat nem kértem, egyelőre nem

is fogom kérni. Lehet, hogy sokan szeretnék, ha elmennék, de nekem nincs ilyen szándékom. Talán a jövő esztendőben, amikor betöltöm a huszonötödik szolgálati évemet, nyugalmamba is megyek, de most még nem. Az alispánnal a legjobb viszonyban, baráti viszonyban vagyok, vele össze nem szólalkoztam, ellentétek nincsenek közöttünk. Az igaz, hogy többször szóvá tették a vármegyeházán sűrű aradi látogatásomat, azt, hogy sokat tartózkodom Aradon. Mostanában azonban erről sem volt szó. Hogy az alispánnal az utcán szóváltásom volt? Ez teljesen megántermészetű... Ez nem tartozik ide... Nem megyek nyugalmamba, ez bizonyos.

A választói reform és a munkapárt.

(Öt disszidens. — Az ellenzék reményei.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, január 2.

A politikai világ Lukács miniszterelnök és Tisza István ujesztendei beszédeinek hatása alatt áll. Kétségtelen, hogy a két nagyjelentőségű és igen szerencsés megnyilatkozás csirájában elfojtatta volna, ha ilyenről komolyan szó lehetett volna, a munkapártban állítólag készülő kiválási mozgalmat, melyről most már ellenzéki lapok is beismerik, hogy *legfeljebb öt képviselő kilépésére fog szorítkozni*. Különösen az tett nagy hatást a munkapárton, hogy Lukács nyíltan megmondta, hogy a választójogi reform igyekszik a jogkiterjesztés elvét legliberalisabban megvalósítani, de csak azok részére, akiknek van veszteni valójuk és így bármely foglalkozási ághoz tartozzanak, az államfenntartó elem meghatározására részolgnak. A másik részen nagy figyelmet keltett Tiszának az a nyílt kijelentése, hogy hozzájárul a javaslatához, — bár az radikálisabb, mint ő óhajtott volna. Végül döntő szerepet játszik a munkapárt szilárdgága szempontjából, hogy Lukács miniszterelnök a kormány nevében a reformjavaslat tárgyalása közben minden célszerű és okos javításhoz előzetesen megadta hozzájárulását, feltéve, hogy az a reform alapelveit nem érinti.

Egy újabb kilépő levél.

A választójogi reformjavaslatlall elégedetlen és mindig radikális elveket való *Várady* Zsigmond munkapárti képviselő a következő levélben jelentette be kilépését:

Nagyméltóságú Pártelnök Ur! A munkapárt hoz 1910-ben abban a reményben csatlakoztam, hogy a szabadelvű ügyvitel, a demokratikus törvényhozás és a királyi hatalommal egyetértő, őszinte politika a nemzet javára, előnyösebb helyzetet fog teremteni. Ez előnyösebb helyzet reményében a párt a királyi hatalmat több törvényben igen lényegesen emelte, bár jogos nemzeti igényeink, több ponton, visszautasítást szenvedtek. A szabadelvű ügyvitel dolgában már 1912. június 4-ike óta lett volna alkalmam egyes sérelmeket felsorolni. Ez óta a sajtó- és gyülekezési jog terén egész sor olyan intézkedés történt, melyek átmenetileg az ellenzéki izgatás elnyomása és nagyobb zavarok kitörésének megállítására végett a félénkebb álláspont alapján talán szükségesnek látszott. Megmaradt az általános, egyenlő választójog, amelynek hirdetése a párt több tagjának szerezte meg a mandátumot. Oly választójogot vártam, amely őszintén demokratikus és előbbre viszi a nemzetet, előre ama korszellem felé, mely a földkereksége képét az utolsó negyven évben e részben is demokratikus irányban alakítja át.

A parlamenteket világszerte nem egyes osztályok, hanem az egész nép képviselői irányítja. A benyújtott kormányjavaslat azonban fájdalmas meglepetésemre számtalan ponton visszaesést jelent, még a mindenki által tarthatatlannak felismert 1874-iki, akkor is csak ideiglenesnek szánt törvényjavaslatához hasonlítva is. Végeredményében a javaslat szerint általában csak Török és Oroszország, meg a hasonló államok parlamentjeiben lenne a répeknek oly kevés befolyása a saját ügyei intézésére, mint minálunk. Az alkotmány sáncaiból a jövőben is kizárandó néposz-

tályokat ez a kormányjavaslat minden izgatásnál nagyobb erővel fogja a törvény, az ur és a di-nasztia elteni érzés felé szorítani. Ily módon a választók előtt vallott programom és szabadelvű meggyőződése szembe került a javaslattal és a kormány célzatsival. E lelkiismereti összeütközés kényszerít a pártból való kilépésre.

Semmi reményem nem lehet arra, hogy a pártban a kormány ellen a javaslat lényeges és demokratikus átalkítását elérhetném és így az előállított ellentétet kiküszöbölhetném. E lehetetlen törekvés tudatában politikai képmutatás volna a pártban való benmaradásom. Sajnálatos jelentem mindezt Nagyméltóságodnak, mert huszonöt éves nehéz és mindig önzetlen munka fűzött a párt-hoz és jogelődéhez. Ha e lépésem a huszonöt év hitiségével szemben nem látszik következetesnek, mentsem ki az, hogy nem én, hanem a párt az, mely erre az utra ténitett. Olyan utra, melyen én épen elveim és politikai irányom lényegéhez való ragaszkodásom folytán nem követhetem.

A választói reform ellenzéke.

A kormány választójogi javaslata negyven-tagu bizottság elé került és ez alkalomból újra feléled a kérdés: résztvesz-e az ellenzék a reform tárgyalásában. Természetes, hogy a szövetkezett ellenzék most is ragaszkodik merev álláspont-jához.

A képviselőházban azért mégis lesz ellenzéke a választójogi javaslatnak — így bizakodnak ellenzéki részen. Akik a munkapártból kiléptek, bizonyos, hogy egytől-egyig felszólalnak. A disszidensek valószínűleg külön csoportot fognak alkotni a demokrata-párttal és egységes taktika szerint járnak el. Ehhez a csoporthoz számíthatók máris: Sándor Pál, ifj. Erdély Sándor, Székely Aladár, Bródy Ernő, Vázsonyi Vilmos, Márkus József, Pető Sándor.

A kilépések sora azonban még nem zárult le — így remélik az ellenzékiek. — Legalább hatan-heten otthagynak a Lloyd klubot s így körülbelül tizennégyen lesznek azok az új ellenzéki képviselők, akik részt vesznek a választójogi parlamenti vitájában, ha ugyan odaig kerül a dolog. Rajtuk kívül a gazdapárt három tagja, továbbá Gieswein Sándor, Lengyel Zoltán, Kelemen Samu és valószínűleg még két Kossuth-párti találják jó-nak a vitakozást ezzel a kormányval és rendszerrel. Huszonkét tagu olyan ellenzéke e szerint van a kormánynak, amely bevonul a parlamentbe.

A miniszterelnök bécsi utja.

Lukács László miniszterelnök ma, vagy holnap Bécsbe utazik. Audienciára fog járulni a király elé, akinek jelentést tesz a választói törvényjavaslat benyújtásáról és Székely Ferenc igazságügyminiszter lemondásáról. A miniszterelnök egyúttal javaslatot fog tenni az utód kinevezésére is. Valószínűleg *Balogh* Jenő államtitkár lesz az új igazságügyminiszter. Lukács szombatra visszaérkezik Budapestre, ahol fontos minisztertanács lesz e napon a közel múltban fölmerült több száz milliós rendkívüli költségek fedezése lesz e tanácskozás tárgya. Ugyanekkor a Balkán-államokkal kötendő kereskedelmi szerződések dolgát is megbeszélnek a miniszterek.

VIDÉK.

Uj póstamesternő. A megüresedett eleki póstamesternői állásra özvegy *Klenovics* Györgyné született *Schauer* Mariskát, egy járásbíró özvegyét nevezték ki, aki állását február elején elfoglalja.

A medgyesbodzasi jegyző. Vermes Alfréd medgyesbodzasi jegyző nyugdíjazása következtében megüresedett jegyzői állásra Mladin főszolgabíró Kéry Sándor eleki segédjegyzőt rendelte ki helyettesül. A jegyzőválasztás e hó 8-án lesz. Két komoly jelölt van: Kéry Sándor és Vermes Béla, a volt jegyző fia.

A borosjenői állatvásárok. A kereskedelmi miniszter a múlt esztendőben megengedte Borosjenő községnek, hogy a heti piac napján állatvásárt is rendezhessen. Az állatfelhajtás vásárvámszedési jogát *Solymossy* Lajos báró nagybirtokos kapta és e jog ellenében az állategészségügyi felügyelet költségei is Solymossy bárót terhelik. Az állatfelhajtások azonban egyelőre nagyon gyengén sikerültek, mert időbe telik, amíg a gazdaközön-ség megszokja az új állatvásár napokat. A kis

állatforgalom miatt a vásárvámbevételek olyan kicsinyek, hogy rendszerint nem fedezik az állatorvosi felügyelet díját sem. Solymossy Lajos báró most kérvénnyel fordult Aradmegye alispánjához, akit arra kér, hogy az eddigi visszás helyzetet szüntesse meg. Kérvényében előadja Solymossy báró, hogy inkább szüntessék be teljesen a heti állatvásárt Borosjenőn, minthogy neki állandóan reá kelljen fizetni a vásárvámdíjakra. Borosjenő község természetesen az állatvásárok fenntartását kívánja és hihetőleg találunk módot arra, hogy a község érdekei se szenvedjenek kárt a kérdés elintézésénél.

A balkáni béke

döntő napja.

(Harc Drinápolyért a londoni konferencián. — A monarchia és Oroszország viszonya.)

Távirati tudósítás.

London, január 2.

A béke delegátusok tegnapi üléséről ezt jelentik: Az értekezleten Venizelosz elnököt s kívül valamennyi delegátus fölmozdított. A török delegátusok írott javaslatokat terjesztettek elő, mert a balkáni delegátusok a legutóbbi ülésen kijelentették, hogy szóval előterjesztett javaslatokról nem hajlandók tárgyalni. A török javaslatok előterjesztése után a balkáni delegátusok tanácskozára vonultak vissza, amelynek eredményét a következőkben terjesztették elő: Tudomásul vesszük a drinápolyi vilajettől nyugatra lévő területnek átengedését abban a feltételben, hogy ezalatt nemcsak a valósággal okkupált területek értendők, hanem azok a helyek is, amelyeknek okkupálása még nincs befejezve.

Albániát illetőleg ragaszkodunk ahhoz az eredeti nyilatkozatunkhoz, hogy erről a kérdéstről köztünk és a nagyhatalmak között létesítendő megegyezésnek kell döntenet. A Drinápolyra vonatkozó török javaslatok formai okokból elfogadhatatlanok, mert a törökök erre vonatkozóan csak Bulgáriával akarnak tárgyalni, holott mi csak területileg tanácskozunk; anyagi okokból elfogadhatatlanok, mert ragaszkodunk kell az egész vilajet átengedéséhez. A negyedik és ötödik javaslat elfogadhatatlan. Ragaszkodunk kell ahhoz, hogy Törökország valamennyi égei-tengeri szigetet átengedje és hogy Krétához való jogáról lemondjon.

London: A delegátusok a tegnapi ülés után azt a benyomást nyerték, hogy a tárgyalás örövendően halad előre, habár az égei-tengeri szigetek egyelőre elháríthatatlan akadályt alkotnak. Albániát és Krétát illetőleg nincsen nézeteltérés. A mi Drinápolyt illeti, nyilvánvaló, hogy a törökök tegnapi javaslatukkal csak Drinápoly városát és a Márvány-tenger partját akarják megmenteni. Az utóbbiról a bolgárok hajlandók lemondani. Tehát csakis Drinápoly városról van szó s erre nézve mindenestre eltér a delegátusok főfogása. Némelyek azt mondják, hogy ha Törökország ebben a pontban nem enged, meg-hiusul minden további tárgyalás. Mások Danev-nek csillapító szavaiban, a melyeket erről a kérdéstről mondott, reményt merítenek arra, hogy mégis létre fog jönni a kompromisszum. Az égei-tengeri szigetek miatt a diplomáciai körök sem passzimiztikusak, mert ehhez a kérdéshez bizonyára a nagyhatalmak is hozzá fognak szólni.

Holnap dől el a béke sorsa.

London: A Reuter ügynökség tudósítójával folytatott interjúban Danev a békekonferencia tegnapi ülésén előállott helyzetről a következőképpen nyilatkozott:

— A helyzet egyáltalában nem javult annyira, amennyire azt az emberek hiszik. Szem előtt kell tartani, hogy Törökország elejétől fogva mindig azt mondotta, hogy bizonyos területeket

Macedóniában és Epiruszban, valamint Trákia egy részében átengedni hajlandó. Hiszen ez helyes volna. De fennmarad Drinápoly kérdése. Ez a fő pont és erre vonatkozólag nem látok javulást. Új térképet akarunk a török-bolgár határ rektifikációjával. Ha a holnapi ülésen azt fogjuk konstatálni, hogy ezek a feltételek nem felelnek meg a szövetségesek óhajainak és nem elégítenek ki bennünket, a tárgyalásokat megfognak szakítani. Mának nehézség az égei szigetek kérdése. Erre nézve is ragaszkodunk feltételeinkhez. Nincs ok arra a feltevésre, amelyet bizonyos körökben vallanak, hogy mi hajlandók volnánk igényeinket Törökország irányában leszállítani. Ugyanazok maradnak feltételeink, mint eredetileg. Bármiben állapodjunk is meg később a hatalmakkal, ez nincsen vonatkozásban a Törökországgal folytatott tárgyalásainkkal. Az ottoman kormány ismeri feltételeinket és ezekhez ragaszkodunk. Más javaslatokkal eő nem állunk. Hiszen nem zárkozunk el a haladástól, mely tegnap eleretett, de kérem ne felejtse el, hogy semmi bizonyos eredményt tegnap nem értünk el. Reméljük, hogy holnap másként lesz.

Belgrád: Általános az a vélemény, hogy a londoni béketárgyalások a legrövidebb idő alatt kedvező eredménnyel fognak végződni.

Új nagyköveti tanácskozás.

London: A nagykövetek reünója ma újra összeült, de lehetséges, hogy azonnal elnapolja magát, vagy pedig mindenesetre egészen más dolgokkal fog foglalkozni, mint Albániával, miuthogy Ausztria és Magyarország és Oroszország közt közvetlen tárgyalás folyik, amelynek eredménye a nagyköveti reünió viselkedésére döntő befolyású lesz.

A monarchia és Oroszország leszerelése.

Páris: A diplomáciai körök ma sokkal kedvezőbben itélik meg a nemzetközi helyzetet. Általános elismerik a diplomáciai sikert, amelyet Ausztria és Magyarország Londonban elért, de teljes megoldásról mindaddig nem lehet szó, amíg Albánia elhatárolásának kérdését nem intézték el és amíg Szerbiában nem enyhészték el annak a hatásnak nyomai, amelyeket bizonyos ujság-cikkek tolmacsolnak, amelyekben a szerbek döntő birakul vetik föl magukat a háború és béke kérdésében. Ennek azt a benyomást kell kelteni, hogy Szerbiára más oldalról gyakorolnak befolyást és hogy ezt az országot kalandos vállalkozásokba akarják kergetni. Az európai állami kancelláriák már most nagyon jól tudják, hogy Ausztria és Magyarország nem kíván területi nagybodást. Mindenki tisztában van Ausztria és Magyarország katonai intézkedéseinek karakteréről és belajak, hogy Oroszország volt az, amely a fegyverkezést mejkedte, amikor azokat a katonákat, akiket múlt évi szeptemberben el kellett volna bocsátani, visszatartotta. E fegyverkezés következtében, amellyel Oroszország négyszázezer katonát mozgósított, Ausztria és Magyarország is elrendelte bizonyos hadtestek szaporítását. Ausztria és Magyarország most meg fogja kezdeni a leszerelést, ami azonban csak fokként történik. Mindenesetre a helyzet enyhüléséről lehet ma már szólni.

Bécs: Néhány nappal ezelőtt francia forrásból azt jelentették, hogy Oroszország és Ausztria és Magyarország közt tárgyalás folyik a határszélien összevont csapatok fokozatos visszavonásáról. Ezt a hírt itteni beavatott helyen megcáfolják, illetve helytelennek mondják már azért is, mert az ilyenfajta katonai intézkedések, mint mozgósítás, leszerelés, stb. elrendelése tudvalevően az egyes államok belátására van bízva és nem lehet diplomáciai tanácskozás tárgya.

Bécs: Azt a hírt, hogy Szerbia vonakodik az Ausztria-Magyarország által követelt elégtételt a

konzulügyben megadni, illetékes helyen teljesen alaptalannak tekintik. A belgrádi kabinet elvi hozzájárulását már rég megadta és itt nem is kételkednek abban, hogy abban a percben, amikor az osztrák-magyar konzulok Prizrendben és Mitrovicában megkezdik működésüket, a szerb kormány a kívánt elégtételt meg fogja adni.

Kimerültek a hadviselő felek.

Konstantinápoly: Noradungián külügyminiszter maganbeszélgetés közben azt mondta, hogy Bulgária kényyszerhelyzetben van. A bolgár kormány hajlandó lett volna Drinápolyt bizonyos idő múlva Törökországnak visszaadni, de szövetségesei ezt nem engedték meg neki s azonfölül felni kellett a bolgár hadseregnek dinasztiaellenes fölkelésétől.

Frankfurt: A Frankfurter Zeitung konstantinápolyi értesülése szerint a török pénzügyminiszter az ottoman banknál lévő nyit hitelnek utolsó részét is fölvette. A porta tenat nitel igénybevétele nélkül január 13-an nem lesz abban a helyzetben, hogy a hivatalkók fizetésére szükséges négyszázezer linton előteremtse. Hogyan lehetne ilyen körülmények között költséges veli háborút folytatni? Ez szomorú dolog ugyan, de a török kormány kénytelen lesz ezzel a helyzettel számolni. A törököket az éhség fogja kényyszeríteni a fegyver letételére.

Szkutaritól függ Nikita trónja.

Páris. A Temps római tudósítója hiteles forrásból értesül, hogy Bécs és Róma között eleak eszmecsere van arról, vajon Szkutari Aidanianoz tartozzék-e, vagy Montenegróé legyen? Viktor Emanuel király kezességét vállalt apósaival a montenegrói királyi szemből, hogy Szkutari elárkudni fog Montenegró szauara megszeresni, mert Nikita király nyitán kuzone, hogy ha Szkutara nem lesz Montenegróé, akkor az ő és dinasztijának trónja veszedelmében forog. Ennek következtében az olasz király a legerélyesebb formában kívánja, hogy Szkutari a nagyhatalmak Montenegrónak jusassak. Romából az a megkeresés ment a nemetörödaumi kormányhoz, hogy ilyen értelemben hasson közre a mecni külügyminiszteriumban, ahol meg az az álláspont van, hogy Szkutarinak az új Aidanianoz kell tartoznia és eddig az erre vonatkozó tárgyalások eredménytelenek voltak.

Konstantinápoly: A lapok jelentése szerint a szkutari török helyorség győzelmes aratott a montenegróiakon. A montenegróiak nagy veszteségekkel és két agyu visszahagyásával menekültek. A törökök háromszáz montenegrón enogtak. A törökök oldalán három ember elesett és öt megsebesült.

Drinápoly helyzete.

Berlin: A Lokalanzeigernek több oldalról egyértelműen jelenek, hogy Drinápoly vedoserege es lakossága a legkészségbejőbb helyzetben van.

A nagyhatalmak tervei.

Pétevár, január 2. A Rjecsnek jelentik diplomáciai körökből, hogy Anglia és Németország között, mint a két hatalmi csoport képviselője között, élénk tárgyalás folyik a békekötés siettetéséről. Azt akarják, hogy a hármas szövetség a balkáni államokra, a harmas autánt pedig Törökországra gyakoroljon befolyást. Attól fének, hogy nem lesz lehetséges valamennyi hatalom megegyezését létrehozni.

Bécs: Az a jelentés, hogy a nagykövetek értekezlete Albánia határainak megállapításával csak akkor fog foglalkozni, ha Ausztria és Magyarország és Olaszország ez iránt megegyeztek, minden alap nélkül való. Itteni illetékes helyen utalnak arra, hogy ugy az albán kérdést, valamint minden más a Balkán-félszigetet érintő kérdést a hatalmak együttesen fogják tárgyalni és hogy erre nézve az európai kabinetek közt teljes egyetértés van. Az ilyen hírek terjesztése csak kísérlet lehet arra, hogy Róma és Bécs között ellentéteket idézzenek elő.

Szén-gázmérgezés az Öregek Otthonában.

— A fűtéspróba áldozatai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 2.

Budapestről a Magyar fűtési és szellőztetést berendező vállalat Aradra küldötte három munkását. A vállalat, az aradi izraelita hitközség megbízásából a Spitzer alaphól a Perényi-utcában épülő Öregek Otthonában vízfűtést rendez be és annak szereléséhez, valamint festéséhez rendelte Aradra Pintér János szerelőjét, valamint Krikker Sándor és Tóth Antal nevű mázoló munkásait. Pintér és Krikker az éjszaka a fűtőkészülék kipróbálása alkalmával széndioxid mérgezés következtében meghaltak. Holttestüket az épületben dolgozó munkások ma reggel, mikor munkába állottak, találták meg a pincében lévő kazánházban. Próbálkoztak mesterséges lélegzéssel és más mentési kísérlettel, de eredménytelenül, mert mint a hatósági orvosi vizsgálat megállapította, a halál még az éjszaka folyamán elvégezte a munkáját.

A rendőrség részéről Bittner Róbert rendőrfogalmazó, ügyeletes rendőrtiszt és Hecht Adolf dr. tiszti orvos jelentek meg és a helyszíni szemle, valamint a tényállás megállapítása után szakértői vizsgálatot tartottak, melyben Stengl Andor királyi iparifelügyelő és Herling Gyula városi mérnök vettek részt és megállapították a tanúk kihallgatása után a következőket:

Pintér János szerelő és Krikker Sándor mázoló segédük a múlt héten jöttek Aradra. Tóth Antal nevű társukkal együtt, hogy a Tabakovits Emil aradi építész által épített menedékházban a fűtőberendezést felállítsák és befessék. Pintér, hogy minél hamarabb végezzen a munkával, tegnap is dolgozott és este vacsora után négy korona külön fizetés fejében rávette Krikkert, aki neki testi lelki barátja volt, hogy az éjjeli próbánál segédkezzen. Hirta Tóthot is, de ez visszautasította az ajánlatot azzal az indoklással, hogy éjjel veszedelem keletkezhetik abból, ha a készülék mellett el találnának aludni.

A két munkás kokszszal jól megrakta a kazánt, amelyből a kéménybe vezet egy cső és nem figyelte meg, hogy vajon ezen a csővön át jó léghez jut-e a kéménynek. A fűtőanyag csak nehezen kaphatott lángra és valószínű, hogy csak izzott, de nem égett. Széndioxid szagtalan és az érzőszervek által észre nem vehető mérges gáz fejlődik ebből az égési processusból és az a kéményen át nem távozott, hanem eltöltötte a kazánházat és beszivódott az ott tartózkodó munkások vérébe. Aléltás, álmoság vesz erőt a mérgezésen és minthogy a kazánház ablakai nem voltak nyitva, friss levegő nem hatolhatott be, a mérgező gáz megölte a munkásokat. Gyorsan pusztított, mert mikor reggel megtalálták a holttesteket, azokon már hullafoltokat találtak.

A rendőrségi eljárás kiterjedt arra is, hogy kit terhelhet a felelősség. Jelentést tett a rendőrség az aradi királyi ügyészségnek és kérte, hogy a délután folyamán rendelkezessen el bírói szemlét a kazánházban.

Az volt a hiedelem, hogy a kivezető kéményben az építés alkalmával törmelék maradt és talán ez zárta el a légvonatot. Az ügyészség elrendelte a kémény kibontását és meggyőződtek arról, hogy ott hiba, vagy mulasztás nem történt. A szerencsétlenség oka ezek után csak az lehet, hogy a kéményben lévő erős hideg levegő oszlop zárta el a mérges gázok útját és ez elkerülhető lett volna, ha a munkások próbafűtést végeztek volna. A kémény ajtajában néhány darab vékony fát, vagy papírost égettek volna el, a tűz felmelegítette volna a nyers falak közt lévő levegőt és a gázok kijáratot találtak volna.

Az ügyészség megadta a temetési engedélyt. A hullákat kiszállították a temető halottas házába, a szerencsétlenek hozzátartozóit értesítették a tragikus balesetről.

Tisza István és Károlyi Mihály párbaja.

(Affér a nem fogadott köszöntés miatt. — Ünneplés a munkapárti klubban.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, január 2.

Néhány beavatottól eltekintve, az egész politikai világot szenzációsan meglepte az a ma délután kipattant hír, hogy Tisza István gróf, a képviselőház elnöke és Károlyi Mihály gróf az őszi parlamenti harcok legfanatikusabb, szinte hisztérikus vezetője kardpárbajt vívtak. A párbajra a Nemzeti Kaszinóban történt összeszólalkozás, Károlyi Mihály grófnak társadalmi térére is átvitt fanatikus gyűlölködése adott okot. A párbaj harminckét heves összecsapás után Károlyi megsebesülésével ért véget.

A szenzációs politikai affért, mely tegnap este keletkezett, a párviadal megtörténteig titokban tartották és annak részletei, előzményei csak ma délután a párbaj után derültek ki a következőkben:

Tegnap este hat és hét óra között Tisza István gróf felment a Nemzeti Kaszinóba. Ott az egyik tremben odament egy kisebb csoporthoz, amelyben Károlyi Mihály gróf beszélgetett. Tisza Károlyi Mihályt megszólította és üdvözölni akarta. Károlyi az üdvözlést nem fogadta, hanem így szólt Tiszához:

— A történetek után felesleges, hogy mi egymással enyelegjünk.

Tisza röviden így felelt:

— Hát így is jó!

Ezzel hátat fordított az ellenzéki politikusnak és eltávozott.

Az incidens után Tisza István Molnár Viktor főrendbírási tag és Vojnich Sándor báró képviselő útján provokálta Károlyi Mihály grófot. Károlyi regédei Hadik János gróf és Pallavicini György őrgróf Tisza István segédeivel kardpárbajban állapodtak meg, amely ma délután három órakor folyt le a Rákosi féle vívóteremben.

Felételek voltak: félnehéz kardok, teljes harcfeletlenség, csak nyakbandázs. Harminckétszer csaptak össze a felek. Ilyen vitézi torna fővárosi vívóteremben még nem volt. Az összecsapások alatt Tisza rendkívül higgadtan és bátran viselkedett. Az első összecsapásokban több lapos vágást kapott mind a két fél. Károlyi Mihály többször majdnem összeesett, már teljesen ki volt merülve, azonban Tisza harc képessége folytán tovább folytatták a párbajt. Végül a harminckettesedik összecsapásnál Károlyi Mihály jobb könyökén megsérült, mire az orvosok konstataáltak a harcfeletlenség bedőlését és a segédük a párbajt betejelték. A felek orvosai: Tiszás Lumnitzer József dr., Károlyié Hüttl Hümér dr. egyetemi tanárok voltak. A felek nem békültek ki.

Arra a hírre, hogy ma délután Tisza István és Károlyi Mihály közt kardpárbaj folyt le, a nemzeti munkapárt tagjai már a kora esti órákban nagy számmal gyülekeztek a párhelyiségben, hogy megvárják ott Tisza István grófot. Jelen volt Lukács László miniszterelnök és a kabinet valamennyi tagja, akik élénk beszélgetést folytattak a párttagokkal. Molnár Viktor és Vojnich Sándor báró, akik Tisza István gróf segédei voltak, kisebb csoportnak el is mondták a párbaj lefolyását.

Este fél nyolc órakor érkezett a klubba Tisza István gróf, aki azonban nem a nagyterembe ment, hanem egy mellékhajton át az olvasóterembe,

de így sem kerülhette el, hogy amidőn később a nagyterembe lépett, a párttagok köré ne seregelenek és zajos éljenzésben és tapsviharban ne részesítsék. Egyenként siettek vele kezét szorítani és a párbaj lefolyásához gratulálni. Az első, aki üdvözölte a képviselőház elnökét, Lukács László miniszterelnök volt. Tisza István gróf a részletek elmondásába nem bocsátkozott, csak megemlítette, hogy amíg a képviselőházban a politikai harc mezején egyes kifakadások történtek ellene, ő nem tartotta szükségesnek a dolgot személyi térére átvinni. De midőn tegnap Károlyi Mihály gróf társadalmi térére terelte át a dolgot, természetesnek vélte, hogy ezért elégtételt keresen. Tisza István grófot a párt tagjai az egész est folyamán lelkesen ünnepelelték. A képviselőház elnöke ma éjjel Bethlenbe utazott.

VÁROS ÉS MEGYE.

Egy fegyelmi ügy. Povácssay Soma magyarpécskai községi jegyző két év előtt, 1911. végén jubilálta 25 esztendősi jegyzői működését. A jubileumban résztvevő Magyarpécska község képviselőtestülete is, amelyet rendkívüli közgyűlésre hívtak össze a jubiláris ünnepségek megünnepelésére. A közgyűlési meghívót Molnár István akkori községi bíró írta alá. Később Molnár fegyelmi feljelentést tett a községi jegyző ellen, akit azzal vádolt, hogy a rendkívüli közgyűlést olyan meghívóval hívta egybe, amelyet ő, a bíró soha sem irt alá, hanem Povácssay egy régi, aláírt meghívót használt fel megváltoztatott dátummal. A panasz ügyében kihallgatták Hunyár Algernon pécskai szolgabíró is, aki azt vallotta, hogy husz képviselőtestületi tag is hozzáfordult a rendkívüli közgyűlés összehívására végett, tehát kétségtelen, hogy Povácssay szabályosan, jogosan hívta össze a sokat emlegetett jubiláló közgyűlést. Mindössze tehát alaki hiba történhetett, ha a volt községi bíró aláírását nem kérte a meghívóra. Az előzetes vizsgálat ilyen eredménye alapján a fegyelmi ügy iratait a pécskai főszolgabírói hivatal szal terjesztette be Dálnoki Nagy Lajos dr. alispánhoz, hogy fegyelmi eljárásra nem lát okot.

Megengedett szerződés átruházás. A törvényhatósági bizottság engedélyt adott Hoffmann Sándor aradi kereskedőnek, aki a színházi épületben bérel üzlethelyiséget, hogy szerződését Szántó és társa ruhakereskedő cégre ruházza, ha ez utóbbi a boltbéli felül három éven át három ezer koronát fizet a városi pénztárba a mai bérösszegezen felül és további tizenkét évre évi tizenkétezer korona bért fizet. A belügyminiszter ma érkezett leiratával jóváhagyta a közgyűlés határozatát.

Késedelem a kulturpalota építésénél. Az építészeti bizottság ma délelőtt Lócs Rezső gazdasági tanácsnok vezetésével ma a kulturpalotában megjelent, hogy meggyőződjék a még hátralévő munkák állásáról. Azt kellett tapasztalnia, hogy úgy a kőfaragó, mint az asztalos és tevézza munkák elmaradtak és ezért igazolására szólítják fel a vállalkozókat. A bizottság azt is javasolja a tanácsnak, hogy záros határidőt tűzzön ki a még hátralévő munkákra.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Péntek: *Tengerész Kató*, operette. (Elször.)Szombat: *Tengerész Kató*, operette.Vasárnap: Délután: *Náni*, népszimű. Este: *Tengerész Kató*, operette.Hétfő: Délután: *János vitéz*, operette. Este: *Eva*, operette.

A sarkantyú.

(Szimű 3 felvonásban. Írták: Gábor Andor és Liptai Imre. Bemutató előadás.)

Két erős talentum gyönyörű munkája, A sarkantyú került bemutatásra szerdán este. Gábor Andor és Liptai Imre nevét nem kell felfedeznünk, írásaik és sikereik révén régen jó hangzásuak és most mikor A sarkantyú című sziművel diadalmasan indul el külföldi hódító utra is, nemcsak maguknak, hanem a magyar irodalomnak újabb megbecsülést szereztek.

Mélyen szántó pszichológián épült fel A sarkantyú cselekménye. A szerzők abszolút hitvallói a millió elméletnek. Aki valamilyen métiérben megvetette a lábát, az aligha, vagy ha igen, vajmi nehezen tud érvényesülni egy másikban, melynek szokásai, életviszonyai mindig idegenek maradnak rá nézve és ő maga idegen az új környezetnek. Különösen áll ez a civil pályára lépő katonai tisztre. Örökös téma, hogy a hadsereg állam, az államon. Más elvek szerint énekek mint a polgári társadalom, mások az örömeik, gondjaik, más a levegőjük és mások az ambícióik, és csak természetes, hogy egészen más a képzettségük is, mint a civileké, nem kell magukat minden irányban annyira felvértezni az életre, mint a polgárembernek, hogy minden konstellációban helyt állhassanak. Ilyen előfeltételek nélkül aztán élethivatást változtatva a szenvedések, megpróbáltatások végtelen sorozata zúdul az új élettel próbálkozóval, és edzett karakter legyen, aki sikerrel diadalmasodik az útjában álló veszedelmekkel.

Gábor és Liptai előtt nem a kivétel, hanem a sablon lebegett, mikor megírták A sarkantyút. Rácz Györgyhez hasonló kvietált huszártiszt él közöttünk nagyon sok, és majdnem valamennyit a kaució hiánya terelt le a katonai pályáról polgári élethivatás felé.

A legtöbbjé fiatalkori szerelem avat felhőssé, ez szuggérálja nekik azt a heroikus energiát, melyet belevisznek az új élet küzdelmeibe és a legtöbbjéből ez a szerelem csinál később mártírokat. A kvietált katonatiszt, otthoni kabátjának attitűd huz fel és merengve tekint az utcán elhaladó egykori bajtárs után. Amit szerelmi mámorában, a szent esküvések öntudatlan pillanatában, mint természetes elhatározást hangoztat, — a pályaváltoztatást — azt később, mint soha meg nem hálalható áldozatot tartja az asszonya elé, megbolygatva vele a házasság élet nyugalmát, elhívta az áldatlan perpatvar bőven termő dudáját és szerencsétlenséget hoz magára és környezetére. Előbb a családi élet szenved meg, rázkódik meg helyrehozhatatlanul, aztán magának az egyének egész karaktere. — A hivatalban rossz szemmel nézik a protekcióval betolakodott jövevényt, aki a kellő előképzett ség híján még hasznavehetetlen is. Aztán jönnek az apróbb, de fájdalmas állandó vexációk. A volt katonatiszt vérré vált snájdígsága ellenszenves a lombos és szűk látókörű hivatalnok szemében. A hivatali főnök szinte kejeleg abban, hogy azt az embert, aki valamikor fényes egyenruhájában, sarkantyút pengette és kardot csörtetve úgy ment el mellette az utcán, hogy ő kétszeresen érezte ilyenkor a saját jelentéktelenségét, most ő, a hivatalfőnök egyszerűen vezetéknevén szólítva, örökösen emlékeztesse jelentéktelenségére és a multat mint expialandó botlást tartsa elébe, ez a kálvária-rendesen kijár a hivatalnoki sorba jutott volt katonatisztnek.

Mikor aztán a sok lenyelt keserűség összegyülemlik, mikor anyagi gondoktól feldult családi élet, örökös hivatali keletelenségek végképp agyongyótrik a szerencsétlen embert, és egy újabb talán máskor már megszokott, de egy pillanatban jobban fájó hang éri, akkor előnti az agyát valami mindent elborító sirhullám, a nyugodt mindentűrvő hivatalnokból kiűs a katonatiszt és újabb katasztrófát zúdít a szerencsétlenre. A pár percere visszatért régi parancsoló hang megdöbbsent mindenkit, a főlényesen disponáló hivatalfőnököt

egyszeriben remegő, aláratosan meglapuló gyáva fráter lesz, aki futva menekül a neki szokatlan fellépésű ember elől. Az ilyen önmegfeledkezés azonban rendesen az állásba kerül, s a jól roszszul dotált kishivatal is elvész. A kálvária folytatódik. A feleség, akiért valamikor a poklok minden rémeivel is megküzdött volna a szerelmes férfi, most már nyug, teher, a gyermek nem áldás, hanem sikongó lelkiismeret, gyötrelm és még több szenvedés, és ha nem akadna a családból még megmaradt egyetlen, magára is tehetetlen szegény rokon, aki apránként hordja zálogba szegénységét, hát bizony a cimrás mellett sokszor fordul meg a családirtás rettetes gondolata az agyongyótrt ember lelkében.

Ez nemcsak a Rácz György tragédiája, hanem a hozzá hasonló százake, meg ezreké s igazat kell adnunk Kovács Gabornak a nyugalma zott bírónak, Rácz apósának, mikor azt mondja, hogy a szegénység megöli a szerelmet, és hiába való a virtuskodás, a sarkantyútól megvált katonatiszt, maga fogja egyszer hazaküldeni az aszszonyt, akkor mikor mindenből kifogyva a koplalás réme út tanyát szomorú hajlékukban.

A szerzők éles szeme nem hagyott föltáratlanul semmit, ami ehhez a civukatonai sorshoz hozzá tartozik. A hivatali élet ezer visszatartó jelensége motívaja Rácz György bekövetkezőndő összeroppadását. A korrupt, alimizsnáért megvásárolható hivatalnok, az alantostól kölcsonnévő hivatalfőnök, a szolgának adós tekintetes ur, a prepotens szolga, a szuncselő s vesztegető valalkozó olyan kellékei a hivataloknak, mint az íróasztal.

A szerzők éleslátása mindenre kiterjedt, mindent meg is kapunk tőlük, hogy Rácz György tragikumát minden emberi szempontból megért-hessük és elfogadhasuk. A sarkantyú a legzsebb és legjobb magyar darabok egyike, mely első hallásra a szívünkönöz térközök és ott meg sokaig hangos visszhangja marad.

A premiért előkelő művészi nívón álló előadás tette élvezetessé. Rácz György szerepében Keszler Ede sikere nagy és impozans volt. Az agyongyaklatott ember kitöréseiben benne volt az elnyomott szenvedély minden elsopró erupciója. Vértis hivatalfőnökkel megjászott nagy jelenete után percekig ünnepelte a közönség. Ővé volt különben a kifogástalan rendezés érdeme is. Elzát a feleségét K. Kápolnay Juliska adta minden díszesetre érdekessen. Várnay niggadt okossága az apos szerepének adott jellemzős értéket. Dellinek jutott Klein hivatalnok pompás szerepe, amit teljes mértékben ki is használt. A roszszeneves ember sok szívet, meleg érzéseket és jóleső karkirozást kapott Deli játékában. A közönség sok tapsa honorálta Deli pompás alakítását. Sokszor takasztotta hangos derűtsegre a puókumot Benkőné eredeti, közvetlen humora Karou neni szerepében. Herold elsőrangú adott Vertes hivatalfőnök mesterileg megkomponált alakjában. Úgyes, szépen beszélő szobalány volt Hampel Ilonka.

A közönség végig fozozódó érakcióddal kísértte a darabot és a felvonások végén zajosan ünnepelte a szerepióket. H. G.

* Weil Magda hangversenye. A jegyek háromnegyed részét előjegyezte már a publikum a szombati hangversenyre. A még meglevő jegyek 8, 5 és 3 korona árban ifju Klein Mór cegnél, vagy a hangverseny napján a pénztárnál válthatók. A hangverseny műsora a következő: 1. Goldmark C.: Concert (- moll.) I. Allegro moderato. II. Air. III. Allegretto előadja Weil Magda. 2. a) Po.onyi E.: La mer. b) Dianzl O.: Mennette dans le style ancien előadja Dianzl Oszkár. 3. a) Wagner R.: Romanze. b) Hubay I.: Zaphir előadja Weil Magda. 4. Kreisler F.: a) Liebesleid. b) Liebes freud. c) Schön Rosmarin. d) Caprice Viennois előadja Weil Magda. 5. Strauss—Dianzl: Keringő változatok előadja Dianzl Oszkár. 6. Wieniawsky H.: Faust Phantasie előadja Weil Magda.

* Mozgófényképek a levegőben. Mindenki tudja, hogy a mozgóképek vetítéséhez négy dolog szükséges: egy állatszó kép (a film), egy fénytörres, egy lencserendszer és egy fal, amelyre vetítenek. Egy pétervári mérnök Sursevics most bemutatta Berlinben legújabb találmányát, a eslegssé teszi ny dolog egyi-

két, még pedig a falat. Sursevics a pusztá levegőbe vetíti a képeket. Az az, hogy még sem, mert a közönséges, nyugodt levegőre nem lehet vetíteni. Sursevics egy apparátussal mozgásba hozza a levegőt s így vetíti a levegőbe a képeket, amelyek ep oly élesen látszanak, mint a fehér lepedőn. Így a képeket előlről és hátulról egyformán jól lehet látni. Az érdekes találmány-nak gyakorlati haszna egyelőre még nagyon kevés, de nem lehet tudni, hogy az ötlet milyen találmányokra fog vezetni. Annyi bizonyos, hogy egyes szindarabokban ezek az aetherikus mozgóképek nagyon jól betölthetik a szellemek szerepét.

* A szinigazgató közlései. Délutáni előadások. Vasárnap délután a *Náni*, vagy a *glogóváci svabok* című énekes népszimű kerül színre. Hétfőn délután *János vitéz* játsza a szintarsulat Kallay Jolannal a címszerepben. — *Faun*. A szintarsulat nagy buzgalommal készül *Knoblauch* viaggurú vigjátékára, a *Faun*-ra, amely óriási sikert aratott mindenütt, ahol színre került. — *Tengerész Kató*. Pénteken mutatja be az aradi szintarsulat a *Nepopera* nagyszerű ujdonságát, a *Tengerész Kató*. Az operetnek a fővárosban óriási sikere volt. A zeneje hangulatos, dalamos a librettoja őstet és mulattató. A fozzerpiók: Drossy Nusi, Nogradi Malvin, Fekete Aranka, Benkőné, Balázs, Várnay, Herold, Hajdutska. A darabot Polgar rendezi, a tancokat Benkőné tanította be.

* A becsületért. (Psylander sláger az Urániában). Nincs ma unapesebb szinész a világban, mint Weidemar *Psylander*, a dán udvari szinhez nagy művésze. A mozi művészet módot adott arra, hogy ennek a kivétel zseninek művészetében minők gyönyörködjenek. Elegancia, ferhas szépség és művészi játék tekintetében vetélytárs nemkik az ma *Psylander*. Ezek a nagyszerű ujdonságok talán meg szona, egyetlen képben sem jutottak annyira érvényre, mint az Uránában most színre kerülő képben. Mint katonatiszt hódító jelenség, mint előkelő vívór pedig olyan látvány, amilyent meg a legelőkelőbb szinésznel sem látunk szona. Kivüle valóságos szenzáció partnerének diadalmas szépsége. A női fozzerpet a dán udvari szinhez legragyogóbb szépségű noigy tagja játsza. Ennek szebb, eragadobb jelenséget meg nem látunk a legairesobb mozgóképeken sem. Mind ehhez a sok fényes kvatitashoz járul még a darab tárgyának szenzációja, úgy, hogy a nap-nap után megismétlődő sikernek könnyen talajuk magyarazatat. A fenomenális film pénteken kerül színre utoljára.

* Örök tanuság. Az Apollo szinhez igazgatósága tegnap oly képet mutatott be, amilyent Aradon meg nem láttak. Az Örök tanuság a címe ennek a nagyszabású képnek, amely negy felvonáson keresztül a legizgatóbb mesejű történetet mutatja be. Hatásaiban ezt a képet csak a Repülő lovas című nagy cirkuszképnek lehet hasonlítani. Óriási publikum nezte meg ezt a képet s a siker oly nagy volt, hogy a képet meg is tapsolták. Az igazgatóság csak két napig tartja meg műsoron a képet, amelyet nagy anyagi áldozat árán lehetett csak megszerezni.

* 60 kötet könyv 1 kor. 40 fill-ért, 180 hangjeggy 2 kor. 40 fill-ért kaphatók kölcsönzésre Kerpel 1280 kölcsönzőintézetében, Aradon.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az elfelejtett vádlott. *Budapestről* jelentik: A budapesti büntető törvényszék esküdtbíró-sága *Mikovich Lajos* dr. bíró elnöklése alatt mára tüzte ki *Kovács Lajosné*, *Perczel Mária* takarító-nő bűnügyének esküdtzéki főtargyalását. *Kovács Lajosné Werther Mihalyne* Ferenckörút 36. sz. alatt lakó magánzónónél mint takarító-nő volt alkalmazásban. *Wertherné* a nyáron négy hétre elutazott a fővárosból s elutazása előtt két szobáját lezárta és csupán egy szobát és konyhát

hagyott nyitva a takarítónő használatára. Kovács Lajosné augusztus 24 én lakatossal felnyitatta a bezárt szobaajtókat és azután a szobában lévő szekrényeket és kofiert feltörte, mintegy ezer korona értékű ruhaneműeket lopott el. Az elzalo gositott ruhaneműeken szerzett pénzt a löversony en játszott el. Mikor megtudta, hogy Wertherné hazajön a nyaralásból, hogy a lopást leplezze, spiritusszal leöntözte a lakásban lévő bu torokat és azután meggyújtotta. A tüzet a tűzoltók oltották el. Werther Mihályné a tüzeset következtében 500 korona kárt szenvedett, de károsodott Klein Miksa háztulajdonos is. A megindított nyomozás csakhamar kiderítette Kovács Lajosné bűnösségét, mire a rendőrség letartóztatta. A leletőztatott takarítónő kinn a gyűjtő fogházban várta ügyének esküdtszéki főtárgyalását. A mai napra kitűzött esküdtszéki főtárgyalásról az esküdtbírók kelte időben értesítette a gyűjtőfogház igazgatóságát azzal a megkereséssel, hogy Kovács Lajosné január 2 án reggel kilenc órára az esküdtszéki főtárgyaló terembe állítsa elő. Az esküdtök, a bíróság tagjai dr. Szandtner ügyész és dr. Énekes Endre védő a kitűzött időben pontosan meg is jelentek, egyedül a vádlottnő hiányzott. Telefonértesítésre tudta csak meg a bíróság, hogy a gyűjtőfogház elfelejtette Kovács Lajosné a mai esküdtszéki tárgyalásra bekisérletni a büntető törvényszéki palotába. A bíróság ilyen körülmények között kénytelen volt a mai főtárgyalást elnapolni s az esetről jelentést tenni a törvényszék elnökének.

Ujévi pofonok az Erzsébetvárosi Körben

— A legfrissebb bakk botrány. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, január 2.

Az Erzsébetvárosi Körben jól kezdődött az újév. Az Erzsébetvárosi Kör, amint ezt minden jól nevelt budapestinek tudniillik, olyan helyiség, ahol bakkarát is játszhatnak. A klub tegnap, újév napján, rendkívül skandalumoknak volt a színhelye. Bakkarát játszottak és a játék véres és csul botrányba fullt és nagy verekedéssel végződött.

Az Erzsébetvárosi Kör a Royal szálló épületének a második emeletén van, abban a nagy helyiségben, ahol azelőtt a függetlenségi párt köre volt. Itt minden második nap éjszaka és minden vásár- és ünnepnap délután játszanak. Tegnap ünnep volt, ujesztendő napja, tehát játszottak. Estefelé történt a botrány. A bankot egy klubtag adta, Adorján Ármin szőnyegkereskedő. A kártya, amint körben osztották az asztal körül, egyik poentörhöz került, Riesz mérnökhez.

— Tessék tenni, mindenki tett, nincs tovább! — mondja a bankár és leosztja a lapot.

Riesz felüti a kártyát: ötje van. Ez az ominózus poén, amire a játékosnak nyilatkozni kell, hogy bevág-e, vagy megáll-e.

— Ötje van. Bevág? — kedélyeskedett a bankár és tréfásan hozzátette:

— Tudja mit, álljon meg!

Riesz megállt, nyert, nyert és aztán egyre nyert, folyton nyert, végig nyert. Az ötös megállás nagyon használt. Adorján elvesztette a hidegvérét, ingerülten osztotta le a kártyát és amikor már többször egymás után nyert a poentör, bosszusan kiáltotta feléje:

— Csirkefogó!

Azután még mondott valamit magában, de ezt nem hallották. A mérnök visszautasította a sértést, mire nagy láрма lett, mindenki beleszólt a dologba, ki jobbra, ki balra, a zaj türhetetlen lett, a játék félbeszakadt és percekig szünetelt. Majdnem verekedésre került a dolog, de nagynehezen megakadályozták, hogy a teremben, a kártyaasztal mellett pofozkodjanak.

Hét óra felé Adorján Ármin felállt a játékasztaltól és távozni készült, Riesz utána. A ruhatárban Adorján elé állt és felelősségére vonta a sértéseket. Nem sokáig vonta felelősségre, hanem ugyanazzal a temperamentummal, amellyel előbb ötre nem vágott be, most pofonvágtá ellenfelét. Szinte rávetette magát a mérnök a szőnyegkereskedőre és percekig ütötte-verte. Így verekedve értek le az utcára és még a Royal kapuja előtt is folytatták az attakot. A nyílt utcán, az Erzsébet köruton is tovább verekedtek és csak a járókelők közbelépése szakította félbe a véres verekedést. Már a mentőket is hívták, de nem volt rájuk szükség. A verekedők eltűntek a harctérről. Odafenn pedig tovább folyt a játék, ha ugyan ezt játéknak lehet nevezni.

A tőzsdereform és az októberi határidőüzet.

— Csökkent a bevetett terület. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, január 2.

A budapesti gabonatőzsdén ma általában nagy érdeklődéssel várták az üzlet megnyitását, mert a tőzsde tanácsának régebben kiadott rendelete értelmében csak ma kezdhették meg az októberi határidő forgalmát. A kezdésnél tehát ugyszólván mindenki csak az első árfolyamok iránt érdeklődött, mert a vidékről általában nagyobb megbízás érkezett októberi búzával teljesítendő üzletkötésre vonatkozóan.

Általános meglepetésre azonban a forgalom nem volt olyan élénk, mint amilyenre számítottak, mert az októberi búzát olyan árnívón kezdték meg, hogy a helyi spekulánsok köréből többen tartózkodtak új érdekeltség vállalásától, az októberi búzát ugyanis ötven kilogramonként 11.65—11.85 koronán kötötték, az októberi rozst 9.50—9.55 koronán, az októberi zabot pedig mintegy 8.90—8.95 koronán kötötték. Az októberi határidő szilárdságát azzal magyarázták, hogy a bevetett terület csökkenése komolyan nyugtalanítja a gazdákat és a vidéki gabona kereskedelmet. E szilárdságból minden kétséget kizáróan meg lehetett győződni arról, amiről különben a tőzsdén már régebben tájékozva voltak, hogy a vidék az első napokban inkább vásároltatni fogja az októberi búzát, épen ezért kisebb javulás állott be.

Egyébként az októberi határidő forgalmáról nem szólva, abból az okból is nagy érdeklődéssel várták a mai üzletet, mert a tegnapi lapokban megjelent közlésből arról értesültek a tőzsde látogatói, hogy a tőzsde elnöke az újév alkalmából nála tisztelgő tőzsdetanácsosok előtt állítólag kijelentette volna, hogy az anyagi igazgatottságot okozott és nagy port fölvert reformjavaslatokat, amelyekkel rövid idővel ezelőtt minden közösséget megtagadtak, mihamarabb törvényre akarják emelni. A tőzsde közönsége tehát el volt készülve arra, hogy ma ismét nagyobb mozgalmat fog e hir okozni és hogy esetleg mégis csak be fogják nyújtani a tőzsde tanácsánál a rendkívüli közgyűlés összehívását kérő ívet. Eire azonban nem került a sor, mert a délelőtti órákban megnyugtató híreket terjesztettek.

Illetékes helyről fölhatalmaztak bennünket annak kijelentésére, hogy a tőzsde elnöke csak a reformnak napirenden való tartásáról nyilatkozott újévi beszédében. Arról szó sem volt, hogy az elnökség ragaszkodik a decemberben nyilvánosságra hozott elabcrátum tartalmához, vagy hogy annak alapján akarnák megreformálni a tőzsdét. A tőzsde közönsége mindazáltal egész délelőtt élénken foglalkozott az üggyel.

Kossuth Lajosé a Balkán-szövetség eszméje.

— Nordau cikke a balkáni háborúról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 2.

A Neue Freie Presse újévi számában Nordau Miksa, a kiváló író tárcában foglalkozik az 1912 ik esztendő korszakalkotó eseményeivel és a fehér faj nagy küzdelméről az ázsiai népfajokkal rendkívül színesen, mély történelmi látással rajzolja meg. Plasztikus, szinte szemmel látható képét adja annak, miként szorul ki hét százados küzdelemben a török Európából és valamennyi törekvés koronájaként ünnepli az európai kultúrának eme lantosa a Balkán-szövetség nagy diadálát. Azt mondja Nordau, hogy ez a szövetség nemcsak azért volt zseniális diplomáciai cselekedet, mert a háboru kitöréséig titokban tudták tartani alkotóit, a fecsegő európai diplomaták előtt, akik még akkor sem tudták a szövetség létrejöttéről, amikor a nyár folyamán Ferdinánd és Miklós cárok meglátogatták Bécsben a mi uralkodónkat, hanem ugymond, azért viseli a lángelmék bélyegét magán, mert Ferdinánd és Gesov, valamint társai a szövetség alapjául szolgáló teóriát pontról-pontra meg is tudták valóstani gyakorlatban. Nem alkudtak előre a medve bőrére, nem veszték össze előre azon, hogy miképpen osztozkodjanak a kivított diadalok után, hanem valamennyien, noha külön-külön mindnyájan ósregi ellenségek, egy nagy, világtörténelmi rendeltetés megvalósítására egyesültek és azt valóra is váltották.

Különösen Ferdinánd királyt illeti az elismerés — mondja Nordau, — akiben olyan tulajdonságok vannak, mint a nagy dinasztia alapítóknak. Hosszu türelemmel várt, meg tett minden előkészületet és mikor mindennel készen volt, akkor lépett szövetségbe a Balkán királyokkal, de legyünk őszinték és valljuk meg, hogy ennek a világtörténelmi eseménynek a gondolata nem a mai balkáni politikusok, nem Ferdinánd királyban született. Kossuth Lajos, ez a messzelátó és termékeny, de érdemei szerint még nem méltóított államférfiu látta meg a balkáni szövetség szükségességét és habár ő Magyarországot, Romániát és Törökországot is egy szövetségbe akarta vonni, ami talán utópia lett volna, azonban tagadhatatlan, hogy az eszme az övé volt.

ARADI KÖZLÖNY

1913. évi január 1-től új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Az Aradi Közlöny ma Délmagyarország legelterjedtebb, legtartalmasabb és legkedveltebb napilapja. Hétköznaponként 16—18, vasárnap és ünnepnaponként 24—32 oldalon jelenik meg. Az Aradi Közlöny-t a közönség minden rétege olvassa, épen ezért egyben a legjobb hirdetésli organum is.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:

egy hónapra 2 K. — fill.
negyedévre 6 " — "

Vidéken:

egy hónapra 2 K. 40 fill.
negyedévre 7 " — "

Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára az idén az eddiginél még nagyobb terjedelemben és dúsabb tartalommal jelent meg.

Minden új előfizető, aki január 1-vel negyedévi előfizetéssel belépett az előfizetők sorába, vagy azt egy negyedévre kiegészíti, ajándéku ingyen és bérmentve kapja

az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát

az 1913. évre

HIREK.

— Az Aradi Közlöny naptárát ma szok-
nak a vidéki előfizetőinknek küldték meg, akik az
arad-szeged-hódmezővásárhelyi vasuti vonal
mentén lévő városokban és községekben lénak.

— Majláth püspök lesz a kalocsai ér-
sek. *Kolozsvárról* jelentik: Csernoch János her-
cegprímás kineveztetésével gazdátlaná vált a
kalocsai érseki székhely. Hetek óta kombinálják:
ki lesz Csernoch utóda? Különös szeretettel je-
lölték kalocsai érsekké *Fischer-Colbric* Ágost
kassai püspököt, holott mértékadó körökben er-
ről soha se volt szó. Jó forráshól nyert informá-
ciók szerint Kalocsa érsekévé Majláth Gusztáv
Károly gróf erdélyi püspököt fogják kinevezni. Ez
befejezett dolog, csak az nem tudható még, hogy
mikor hagyja el Majláth az ő szeretett gyulafe-
hérvári rezidenciáját. Érdekes, hogy Majláth már
évek előtt lehetett volna kalocsai érsek; több iz-
ben följánlották neki az érseki széket, de mind-
annyiszor elhárította magától. Csernoch előd-
jét az érseki méltóságban, Várossy Gyu-
lát is ő ajánlotta kinevezésre az akkori kor-
mánynak. Az erdélyi egyházmegyét kétségtelenül
nagy, szinte pótolhatatlan veszteség éri Majláth
távozásával, mert az ő páratlan áldozatkészségét
és buzgalmát nehéz lesz pótolni. A kormány és
Majláth gróf között végleges megállapodás jött
létre a tekintetben, hogy Majláth elfoglalja a ka-
locsai érseki széket.

— A honvédelmi miniszter Bécsben. *Bu-
dapestről* jelentik: Hazai Samu báró honvédelmi
miniszter ma délután Bécsbe utazott és onnan
két napi tartózkodásra a Szemesingre megy.

— Két napilap jubileuma A *Pester Lloyd*
a mai napon töltötte be fennállásának hatvanadik évét.
Viszatekintve az érdeműs pályára, amelyet ez a
tisztaletremlő újság megfutott, a sikerekre, amelyekre
jogosult büszkeséggel rámutathat, minden okunk meg
van arra, hogy a magyar sajtó eseményének tartjuk e
jubileumot, amely újabb mérföldjelet állít egyik leg-
tekintélyesebb orgánusának életében. A havan esz-
tendő alatt a *Pester Lloyd* mindig hű maradt gyö-
nyörű hivatásához, hogy a külföld németül olvasó kö-
zönsége előtt szócsove legyen a magyarság politikai,
gazdasági, társadalmi és kulturális törekvéseinek. A
mult tisztaletremlő hagyományai mellett lelkesedéssel
állnak őrt a régi munkatársakkal együtt az újabbak
is, elsősorban vezérük, *Singer* Zsigmond főszer-
kesztő.

A Pozsonyban 1764. évi július 14-én ota megje-
lenő „*Pressburger Zeitung*“ 1913. évi január 1-ével
megkezdte százötvenedik évfolyamát. E lap hazánk
legrégebbi hírlapja és az egyetlen vidéki politikai nap-
lap, amely naponként kétszer jelenik meg és reggeli és
esti számot ad ki.

— Görgey állapota aggasztó. *Budapestről*
jelentik: A nagybeteg Görgey Artur tábornok ál-
lapotában ismét aggasztó rosszabbodás állott be.
Az elmúlt éjszakát egészen hajnali fél négy óráig
aránylag nyugodtan töltötte, attól fogva azonban
nem tudott újra elaludni. Kora reggel konyakos
teát ivott s néhány darab könnyű süteményt evett
jó étvágyal. Testének hőfoka a kora délelőtt 36,1
fokra súlyodt. A beteg táborok tejesen eszmélet-
tlen van, hozzátartozói kérdésére halk hangon fe-
lelget is, de különben igen el van gyöngyülve s ez
ad az aggodalomra különös okot. Ágyánál az
ápolónőkön kívül állandóan ott tartózkodnak öz-
vegy Görgey Istvánné, Sántha Kármánné és
Sántha Sándor dr.

Késő éjjel jelentik még: Görgey állapota ál-
landóan aggasztó. Csodálatos hatásos szervezete
ugylátszik, elvesztette minden ellenálló képességét
és a katasztrófa beálltától félnek.

— Ezüstmenyegző. *Böhm* Géza aradi
épitő vállalkozó és neje újév napján, meghitt
családi körben ünnepelték házasságuk huszöt-
öt éves jubileumát. Az ünnep benső hangulatát fo-
kozta a sok üdvözlés, a melylyel az ezüstleko-
dalmas párt a rokonok és ismerősök fölkeresték.

— Gyanus repülőgépek Aradmegyében.
Bernáth Ferenc fakerti körjegyző tegnap azt je-
lentette az aradi főszolgabírósnak, hogy este
kilenc óra tájban hatalmas repülőgép szállt el a
község felett, amelyet erős reflektorral világított
meg. A körjegyző bejelentette a dolgot az aradi
katonai hatóságnak is. Az emberek fantáziáját ugy-
látszik még mindig foglalkoztatja a háború s még
mindig kémet látnak minden bokorban. Erre vall
az is, hogy az ujanáti jegyző három nap előtt
hasonló dolgot jelentett. Valószínű, hogy a közös
hadserég valamelyik aviatikus tisztje végzett a
környéken gyakorlatokat; a katonai repülőgépek
közül ugyanis néhány héttel ezelőtt többet lehoz-
tak a Délvidékre.

— Gyufaadó Ausztriában. *Bécsből*
jelentik: Még ebben a hónapban fogja tár-
gyalni a képviselőház a gyufaadó behozat-
aláról szóló törvényjavaslatot. A terv az,
hogy a gyufát a gyárakban épügy meg fog-
ják adóztatni, mint most a cukrot. Az el-
járás az lesz, hogy az expedálás előtt min-
den gyufás láda meg lesz vámolva. A szá-
mitások azt eredményezték, hogy Ausztriá-
ban egy-egy fejre naponta 800 gyufa jut,
tehát egy évben 80 milliárd, vagyis ha egy
skatulyába 80 gyufát számítanak, egy mil-
lió hatszázezer skatulya gyufa. Nyilvánvaló,
hogy a megadóztatás után a gyufafogyasz-
tás csökkeni fog s ezért a kormány csak
nyolcszázezer skatulyát vett alapul és két
filléres adót számítva, 16 millió korona jö-
vedelmet vár a gyufaadótól. Természetesen
a gyufaadó példáját Magyarországon is fog-
ják követni.

— Az angolok Egyiptomban. *Rómából*
jelentik: Anglia részéről minden előkészület meg-
történt, hogy Egyiptom alkotmányát megváltoz-
tassa. A balkáni békekötés után meg fog jelenni
a szultán irádéja, a melylyel Egyiptomot autonóm
államnak jelenti ki. Anglia azonban az annexiót
nem a szultán irádéja alapján fogja kimondani,
hanem arról fogja értesíteni a nagyhatalmakat,
hogy az országot katonailag megszállotta. Egyide-
jűleg Egyiptom közigazgatását és törvényhozó tes-
tületét is meg fogják változtatni.

— A román főispánok című tegnapi cik-
künkre vonatkozóan a következő sorokat kaptuk: A
„román főispánok“ cikkben azt írják, hogy Szerb Ti-
vadar fia, vármegyei főjegyző öngyilkos lett; ez a fő-
ispán fivérének, a volt aradi női szabónak a fia volt
és öngyilkosságának oka politikai ok volt. A volt fő-
ispánnak egyetlen fia, György most is él Budapesten
mint magánzó. Ügyvédeskedett, sokáig volt országgyű-
lési képviselő. *Egy előfizető.*

— Az aradi gyáros tolvaja. Megirtuk,
hogy *Welsz* Márkus aradi gyáros egyik cselédje
2500 koronát lopott gazdája pénztárcájából és
megszökött. Az aradi rendőrség megállapította,
hogy a tolvaj Ungvárra szökött és meglette az
intézkedéseket még december 31-ikén, hogy ott
letartóztassák. Ez azért nem történt meg ezideig,
mert a cseléd hamis nevet használt egész szolgál-
lati ideje alatt és lopott cselédkönyvvel állott
helybe. *Ecsli* Szida névre kiállított könyve volt,
de azt Egerben lopta egy évvel ezelőtt. Az egi
rendőrség, ahova még hétfőn sürgönyözött az
aradi rendőrség azt felelte, hogy ilyen nevű cse-
léd van ott, de már egy éve helyben van, tehát
az ő könyvét lophatta el az, aki Aradon ilyen
néven szerepelt. A tolvaj cseléd mielőtt Aradról
megszökött, elment egy varrónőhöz és ezt meg-
kérte, hogy majd podgyászát küldje utánna *Pin-
tye* József ungvári vasutas címére. Ma a varrónő
táviratot kapott a vasutástól, hogy a podgyász
elküldhető, mert az ál *Ecsli* Szida ott van. Pod-
gyász helyett újabb sürgöny ment az ungvári
rendőrséghez, hogy tartóztassa le a tolvajt.

— A rendőrhadnagy a moziban. Kinos
incidens volt csütörtökön este az aradi egyik mozgó-
színházban. A föltűnést keltő botrányt így mondják el
annak szereplői. *Sz. B.* aradi ifju bent járt ma este
szerkesztőségünkben és a következőket adta elő:

— Ma este az egyik mozgószínház nézőterén
rendkívül sokan voltak és — mint rendszeren — most
is számosan állani voltunk kénytelenek a padok mel-
lett. A szolgálatot teljesítő *Szcepkovszky* Teofil rend-
őrüzt fölszólította az álló közönséget, hogy távoz-
zanak a nézőtérről. Mindenki kiment, csak én nem,
mert hiszen helyszűke alkalmával én már máskor is
áldogáltam a nézőterén, még se volt baj. A rendőr-
hadnagy még egyszer távozásra szólított föl és erre
én az előcsarnokba mentem ki. Ott azonban a had-
nagy „takarodjon ki!“ kiáltással fogadott. „Kérem,
— mondtam én — nyugodtabb hangon is tárgyal-
hatna velem, én uriember vagyok; Tessék engem
igazoltatni!“ — Erre rám förmedt: „Fogja be a szá-
ját, mert kivezettetem!“ — „Kérem tessék engem
igazoltatni, mert én senkinek se vétettem, hogy ön
ilyen hangon beszéljen velem!“ — *Szcepkovszky* erre
odaintette az egyik rendőrt és *engem a szó szoros
értelmében kidobtatott, mint valami gonoszlevőt.*
Hogy ez így történt, arra tanuim: *Fischer* Marcel és
Morvai Elek magánhivatalnokok.

Nem bízhattuk ezt a brutalitást és ezért *Szcep-
kovszkyt* is megkérdeztük: hogyan történt az inci-
dens:

A rendőrhadnagy ezt mondta:

— A szóban levő mozgószínházban olyan sokan
voltak, hogy pótszéket is kellett betenni. Az álló kö-
zönséget felszólítottam, hogy távozzék a nézőtérről. Egy
fiatalember kivételével mindenki ki is ment. A bent-
maradt fiatalember aztán másodszeri felszólításomra
kiment az előcsarnokba, ahol magas hangon azt kö-
vetelte tőlem, hogy igazoltassam őt, mert ő uriember
és csak az uristennek engedelmeskedik. Én felszólítot-
tam, hogy távozzék, s mivel ezt nem tette meg, a
rendőrtizedesnek intettem, hogy vezesse ki. A fiatal-
ember nem igen akart engedelmeskedni a rendőr fel-
hívásának se, s így az ellávitása meglehetősen zaj-
jal történt meg.

Eddig szól a két fél előadása. Az ügy már viz-
gálati stádiumban van és az majd kideríti, mennyiben
volt szükség a fiatalember ilyen „eltávitására“.

— Halálozások. *László* Sebőné született *Pro-
danovits* Otília ismert aradi urnő január 1-én dél-
után 1 órakor életének 50 évében elhunyt. Halá-
lát kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése január
3-án délután lesz a *Hasszinger*-utca 6. számú
gyászszobából.

Albrecht Ágoston tekintélyes aradi iparos ja-
nuár 1-én, 56 éves korában elhunyt. Holnap dél-
után fél 3 órakor temetik a *Schweidel* József-
utca 9. számú gyászszobából.

— Amikor a trónörökös Déván járt című
cikkünkre vonatkozóan *Dobozy* aradi gyáros azt írta
a minap, hogy a *Ferenc Ferdinándnak* küldött függő-
nyók készítésében az ő felesége is részt vett Szászvá-
rososon. Ezzel szemben most újabb információink azt
igazolják, hogy a Szászvárososon készült függőnyök nem
kerültek a trónörököshöz, hanem azokat a kézimunká-
kat, amelyeken *Dobozyné* urnő is oly nagy ambícióval
dolgozott, a dévai román nőegyesület kisorsolta, s
azok most egy tekintélyes ügyvédné házában vannak.
A trónörökösnek küldött függőnyöket tényleg két ro-
mán asszony készítette *Nikorané*, volt *Oliariuné* házá-
ban az urnő személyes felügyelete mellett.

— Arab olasz háborúság. *Párisból* jelen-
tik: Az *Eclair*nek jelentik Rómából: *Sirtában*
olasz csapatokat szállítottak partra több fontos
helynek megezállása végett. Partraszállásuk köz-
ben sok arab gyülekezett s amikor látták, hogy
az olaszok a törökökkel barátságosan érintkeznek,
puskatüzéletet kezdtek az olasz katonák ellen. A
harcban tizenöt arab elesett és sokan megsebe-
sültek. Az olaszoknak kevés veszteségük volt.

— **Miért kell Versecre csendőrség?** A belügyminiszter Versec város törvényhatóságához leiratot intézett, amelyben értesítette, hogy a rendőrség mellette csendőrséget szervez a közbiztonsági teendők ellátására. A belügyminiszternek ezt az intézkedését több oldalról úgy magyarázták, hogy a verseci rendőrség képtelen a közbiztonsági teendők ellátására és ezért szükség volt a csendőrök kirendelésére. *Rezuca István dr.* verseci polgármester ezeket mondotta a belügyminiszteri kivételes intézkedésekről:

— Nem egészen helyesen fogják fel a dolgot. A csendőrség kirendelése nem irányul a verseci rendőrség ellen és nem jelenti azt, mintha a belügyminisztériumban nem volna megelégedve rendőrségünk működésével. Különben meg kell állapítanunk, hogy a verseci rendőrség — amely negyven emberből áll — nem győzi a munkát. Versecen különösen az utóbbi hetekben erős szolgálatot kellett teljesíteni, mert a város a szerb határon fekszik. Nézetem szerint, ha a kormány már erre a lépésre határozta el magát, két hónappal ezelőtt sokkal aktuálisabb leti volna a dolog. A belügyminisztérium a kivételes törvények alapján rendel ki a csendőröket a városi rendőrök mellé azokba a városokba, amelyekbe jónak látja. A főrendiházban ugyanis a törvények közé egy olyan passzust csuszattak be, hogy a belügyminiszternek joga van a rendőrség mellé paralel csendőrséget is szervezni. Eddig a polgármester nyilatkozata. Versecre meg is érkeztek már a csendőrök, szám szerint negyvenen, akik most valószínűleg nemes konkurrenciára kelnek a városi rendőrségekkel.

— **A népvész.** *Szabadkáról* jelentik: Hoszu nyomozás után sikerült a csendőrségnek Sikopária Györgyöt, a hírhedt népvészert, a határőrvidéki grancsárokat izgatta a hatóságok ellen, letartóztatni. Sikopária az utóbbi időkben a grancsárokat kivándorásra csábította. A napokban Zsablyára utazott, ahonnan több katonaköteles legényt akart utlevél nélkül Amerikába vinni. A rendőrség azonban tudomást szerzett megérkezéséről és letartóztatta.

— **Szünetel a vízszolgáltatás a következő napokon:** E hó 3-án este 1/2 10 órától reggel 5 óráig Wesselényi, Deasewily és Szent László-utcákban, 4-én szintén 1/2 10 órától reggel 5 óráig Széchenyi, Perényi, Sárosy, Kolcsey, Battayany, Kossuth-utától Széchenyi utcaig. — 6-án ugyancsak este 1/2 10 órától reggel 5 óráig Weitzer János-utca, Kazinczy és Kossuth-utcákban. — 7-én szintén este 1/2 10 órától reggel 5 óráig Nagyváradi-ut, Pécskai ut, Vasártér, Boros Béni tér, Fa-utca oldalán. — 8-án szintén este 1/2 10 órától reggel 5 óráig Fábian, Révay, Batthyány-utca, Kossuth utcától Teleky utcaig. — 9-én ugyancsak este 1/2 10 órától reggel 5 óráig Nagy Sándor, Magyar, Vécsey, Gróf Károlyi, Csiky Gergely, Választó-utcákban (Gróf Károlyi utcától Magyar-utcaig.) — 10-én szintén este 1/2 10 órától reggel 5 óráig Teleky, Pöntenberg Ernő, Választó-utcákban (Gróf Károlyi-utától Kápolna-utcaig.) — 11-én ugyancsak este 1/2 10 órától reggel 5 óráig Deák Ferenc és Kápolna-utcákban a vízszolgáltatás szünetelni fog, miért jó lesz, ha az érdekeltek ezen időtartamra elegendő vízzel látják el magukat.

— **A kettős családi dráma halottja.** Ma délelőtt tizenegy órakor temették el az izraelita temető halottasházából Gaigner Lajost, az öngyilkos kereskedőt. A temetésen ott volt az özvegy is, aki minden áron ki akarta küszölni szerencsétlen férjét utolsó újára, s miután állapota már nem veszélyes, az orvosok ebbe beleegyeztek. A fejére orvosai kötést tettek s az asszony gyászába öltözve kocsin kísérte a temetési menetet. A sirhoz két rokona támogatta oda. A temetés után Gaignernét bátyja Ferdinánd utcai lakására szállították s ott ápolják tovább.

— **Különös foglalás című híreinkre vonatkozólag Tóth Ferenc** kijelentette, hogy az említett löszállító két évvel ezelőtt rendelte nála a ruhát, azt jónak találta és el is hordta. *Tóth Béla* pedig kijelenti, hogy őt a hitelező zárgondnoknak nevezte ki s mint ilyen teljesen a törvények értelmében járt el.

— **A zsinagógából.** A templomi előjáróság ezennel közadomásra hozza, hogy az esti istentisztelet további intézkedésig 4 és egynegyed órakor kezdődik.

— **A dróttalan táviró sikere.** *Washingtonból* jelentik: Tegnap sikerült az Eiffel-toronyról az amerikai Arlington állomásra dróttalan táviratot elküldeni. Ez a távirat újabb rekordot jelent, mert a két állomás között hétézer kilométer távolság van.

— **Csőd.** Az aradi törvényszék ma *Gáspár Henrik* aradi rövidáru kereskedő ellen elrendelte a csődöt. Tömeggondnok *Raduly Mózes dr.*, a helyettese *Boros Béni dr.* A passzívák 56,000 koronát tesznek ki.

— **Törmelék tea, teasütemények, finom minőségű tea rumok** *Kotányi paprika lerakásában József főherceg ut 3.*

— **Orosz kémek.** *Lembergből* jelentik: Az itteni börtönökben negyvenkét orosz kém van. Ezek a kémek három nagy kémszervezetnek tagjai.

— **A fenyegetett bécsi vízmű.** *Bécsből* jelentik: A vízműtelepet Bécs helyen és környékén erős rendőrcsapat őrzi, mert riasztó hírek keringenek, hogy több merényletet akartak elkövetni a vízvezeték ellen. A hatóság megállapította, hogy ezek rémhírek és semmi alapjuk nincs, de megis kirendelte a rendőrséget, hogy a hírek ne izgassák a népet.

— **Gyűjtés a szerbeknek Boszniában.** *Szerajevóból* jelentik: Boszniában a szerb vöröskereszt részére eddig ötszázötzezer koronát gyűjtöttek.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 2-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született:* Kovács Sándor mézárosnak Irén nevű leánya. Hay Mihály csizmadiának Jolán nevű leánya. Vári János asztalosnak Károly nevű fia. Erhan György vasesztergályosnak Antal nevű fia. Komáromi János vasesztergályosnak Gyula nevű fia. Csobán Tivadar építőmesternek Zsuzsanna nevű leánya. Szentmihályi Lajos utcáseprőnek Julianna nevű leánya. *Meghalt:* Markó László 3 éves fiú. Markó István 6 éves fiú. Albrecht Ágoston 56 éves keztyűs. Kreiter Gyula 48 napos fiú. Anasztáz János 46 éves cukorkakészítő. Özv. Kilenyi Dávidné 90 éves magánzónó. Özv. Hambarel Péterné 82 éves magánzónó. Gál Imre 61 éves takarékpénztári hivataloszolga. Henger Katica 19 éves női szabad segéd. Özv. Puj Miklósné 70 éves napszamosné. Kovács Pál 34 éves cseléd. Házasság nem fordult elő.

— **A t. kereskedelmi- és irodai alkalmazottak figyelmébe.** Érttesitem t. keresk. és irodai alkalmazott urakat, hogy január hó elején új esti könyvelési tanfolyamokat nyitok, a hol a mérlegképes kettős könyvelés teljesen gyakorlati alapon három hó alatt elsajátítható. Tandíj navi 10 kor. Ugyanott oktatás gépirásban, gyorsírásban és keresked. számtanban. Beiratkozások mindennap a Ziffer féle írógépvállalatnál, Andrássy-ter 21. — Engel Mór, tanfolyamvezető. 8136

— **Ingusz I. és fia géperőre berendezett dobozgyára** Arad vár katonai fegyház. Készít mindennemű dobozokat.

— **Fizetéképtelen kereskedők egyeztetését és moratorium megszerzését** elvállalja „Kereskedelmi Egyeztető” iroda Arad, Simonyi-utca 9. sz. Telefon szám 828.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger boyok.** Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(Az óvatoss milliomos asszony.) Ugyan kirol szólhatna ez a történet másról, mint *Fischer Eliza* asszonyról, aki elien rengeteg millió miatt már merényletet is akart elkövetni tavaly házastere. Azóta nagyon óvatos a gazdag aradi háziasszony, amit az alábbi eset is igazol.

Tegnap új házmaster állott szolgálatba *Fischer Elizánél*. Alig néhány óra múlva, hogy a házmaster elfoglalta állását, *Fischer Eliza* beküldte őt az egyik lakójához, egy ismert kereskedőhöz:

— Azt üzeni a háziasszony — mondta a házmaster — hogy tessék neki négy koronát kölcsön adni.

A kereskedő értelmetlenül csóválta a fejét, de azért kölcsön adta a 4 koronát. Kis idő múlva az udvaron találkozott a milliomos háziasszonnyal s megkérdezte tőle:

— Csakugyan önnek kellett az a négy korona? Nem volna önnek négy koronája?

— De igen — mondta a háziasszony óvatosan suttogással — van nekem a lakásomon több is, mint négy korona, de azért küldtem be azt a gaunert, mert azt akartam, hogy azt higgye, hogy még négy koronát se tartok a lakásomon.

(Egy mondat, amelyben gyerek van.) A kávéházban ugynevezett fogas kérdésekkel gyilkolták egymást egy társaságban

Azt mondja valaki a szomszédjának:

— Tudna-e nekem olyan mondatot mondani, amelyben egy gyermek fordul elő.

— Hogyne, nagyon könnyű.

— Hát halljuk.

— Krausz ur leányának hirtelen férjhez kellett menni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ujéve.

(Tisztelegés *Ottenberg Tivadar* elnöknel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 2.

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara tagjai szokásukhoz híven ez év első napján is tisztelettel keresték föl a Kamara elnökét, hogy üdvözlőjeit az újév alkalmából, kifejezzék előtte jókívánataikat s biztosítsák őt szeretetükről és ragaszkodásukról. *Ottenberg Tivadar*nak ugyanis mint kamarai elnöknek, ugyanis mint házigazdának népszerűségét mi sem mutatja jobban, mint hogy a Kamara tagjai — beltagok és kültagok vegyesen — csaknem teljes számban gyűltek össze délelőtt 11 órakor a Kamara székházában, hogy az elnökök vezetése alatt innen vonuljanak az elnök lakására, ahol a fogadás történt.

Ottenberg Tivadar a küldöttséget *Varjassy Lajos* polgármester, *Müller Károly* és *Reiber Emil* bankfőnök, a Kamara levelező-tagjának társaságában várta. Az ipartestület elnöke, aki kamarai alelnök is, tartotta az üdvözlő beszédet.

Az üdvözlő beszédet követő üzenés lecsillapultával *Ottenberg Tivadar* válaszolt. Megköszönte az elismerő szavakat és azt, hogy a Kamara tagjai ilyen szap számban keresték föl őt jókívánataikkal.

Gazdaságiilag nehéz esztendő határvonánál fogadja — úgy mond — a kamarai tagok elismerését, de tudatában van annak, hogy ha megfelelő erővel kellett dolgozni az elmúlt év folyamán a kereskedelem és az ipar érdekében, még sokkal intenzívebb munka vár az érdekviseletekre a jövő évben, amelybe átnyulnak az elmúlt év válságai. A háborús veszélyen túlán már túl vagyunk s ezt annál szívesebben konstatálná, mert ha ezt a végső lépést csakugyan sikerült elkerülnünk, az ország nemcsak mérhetlen pénz- és vagyoni áldozatot takarított meg, hanem a békét is olyan áron szerezte meg, amely a magyar ipar és kereskedelemnek csak hasznára lehet. A bekövetkezett előnyeit a Kamarák által kezdeményezett vámpolitikai szervezet igyekezni fog a balkáni államokkal kötendő szerződéseknél kihasználni s ez a helyzet: a külpolitikai viszonyoknak ez a gyors alakulása mindennél jobban igazolja azt, hogy az aradi Kamara helyesen és előrelátóan cselekedett, amikor a vámpolitikai központ megalakítását kezdeményezte.

Nagy szakértelemmel beszélt ezután az új adótörvényről és a Maros hajózhatóvá tételéről. Megenlített az elnök azt is, hogy ez év folyamán adatik át rendelkezésének a város kezelésében a *Weitzer féle alapítvány*, melynek felhasználása körül a Kamarának nagy gondot kell majd fordítania arra, hogy az iparfejlesztési célokra szánt segélyük a verük járó haszonnal nagyobb áradat kisipara valódi hasznot huzzon a nemes szívé alapító adományából.

Részletesen foglalkozott ezután az elnök a pénzügyi helyzettel, amely immár ötnegyedév óta tartja benyúlásban a kereskedelmet, ipart és a vállalkozást. Ha még soká így maradnak az állapotok, alig lesz elkerülhető olyan gazdasági káro-

bekeverése, amelyeket a legjobb idők is nehezen, vagy sehogyszem fognak helyrehozhatni. A helybeli pénzintézetek eddig — tudomása szerint — minden jogos hiteligenyt kielégítettek a kétség-telenül ennek köszönhető az, hogy piacunk a kizárólag olyan jól bírta. Emberi képességeket tartalmazó produkcióra azonban senki sem képes, valóban legelőbb ideje volna tehát, hogy valamely javulás álljon be a pénzügyi viszonyok terén. Ő maga részéről biztosítja a Kamara tagjait, hogy minden kereskedőt és iparost, aki hozzá fordul, a legteljesebb jóindulattal fogad s azokkal az eszközökkel, melyek rendelkezésére állanak, készséggel nyújt tanácsot és segítséget s minden jogos igényt kielégít. A Kamara jövő évi munkájához pedig — mintán kifejezte legteljesebb elismerését a kamara titkárainak és tisztviselőinek az intézmény érdekében kifejtett működésükért — a tagok további bizalmát s az eddig élvezett támogatást kéri.

Ottenberg Tivadarnak rendkívül tartalmas beszédjét lelkes éljenzéssel honorálták a Kamara tagjai, kiket az előzők ezután szívélyes házigazdaként vendégül láttak.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tájékoztató.

Budapest, január 3

Kécsár.

Kínálat vételkérő korlátolt. Változatlan.

Határidő.

Dél 2 óra
sárlat sárlat

B za 1913. áprilisra	11.68-11.69	11.72-11.73
Bura 1913. októberre	11.71-11.72	11.83-11.84
Rozs 1913. áprilisra	10.15-10.16	10.18-10.19
Rozs 1913. októberre	9.54-9.55	9.54-9.55
Tengeri 1913. májusra	7.54-7.55	7.59-7.60
Zab 1913. áprilisra	10.52-10.53	10.62-10.63
Zab 1913. októberre	8.92-8.93	8.93-8.94

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (jan. 2.)

Magyar hitel	801.50
Csehrák hitel	519.00
4% koronajáradék	84.70
Csehr.-magy.-államvasút	660.00
Számlabank	428.00
Lezámitolóbank	518.00
Hasi Bank	290.00
Magyar Bank	550.50
Keresk. Bank	3710.00
Rimamurányi	721.00
Salgótarjáni	749.00
Köszti Vasút	678.50
Városi Villamos	872.00

Bécsi értéktőzsde (jan. 2.)

Csehrák hitel	621.00
Magyar hitel	804.00
Csehrák-magyar államv.	718.00
Déli vasút	104.25

A Temesvári Lloyd-társulat terménycarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként: korona
Borsókában) 913. jan. 2. Buzs 75 kilogrammos 20.25-20.35, 75 kilogrammos 20.45-20.55, 77 kilogrammos 20.55-20.65, 78 kilogrammos 20.65-20.75 Rozs (prima) 18.55-18.60 (kőszép) 18.05-18.15 Arpa (sorlózó) 19.65-19.95, (sárga) 18.25-18.35, Zab (prima) 20.35-20.55, (kőszép) 19.65-19.95, Tengeri régi, (magyar) 19.05-19.05, új 10-10-50, (román) régi 19.05-19.05, új 19.10-19.40, Burgonya 100 kgr. (fehér) 5.60-5.70, (rózsza) 6.50-6.40.

Feladó szerkesztő:
Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Pénteken, 1913. január hó 3-án:

A) Bérlet. A) Bérlet.

Itt először:

Tengerész Kató.

Operette 3 felvonásban. Irta: Buchbinder Bernáth. Magyar színpad alalmata: Mányi Adófi. Zenéjét szerzőtte: Jarnó György. Karnagy Tilger Árpád. Rendező Polgár S.

SZEMÉLYEK:

Váci Róbert	Várnai Jenő.	Temesi báró	Balázs B.
Kopp Gyula	Hajdutska L.	Teréz, leánya	Nógrádi M.
Radák Lajos	H s ár K.	Kató	Dióssy Nusi.
Dr. Kazár	Polgár S.	Steinfeld	Ajtai Odön.
Lúza	H. F. kete A.	Kardos	Herold Ede.
Berta	Benkóné.	Szeptl	Gyöző A.

Kezdets este 7/8 órakor.

URÁNIA

Mozgófénykép színház

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken, 1913. január 3-án:

1. Tricot szerencsét hoz. Humoros. — 2. Dupla veszedelem. Dráma. — 3. Duczi bácsi vasúti kalandja. Humoros. — 4. Gaumont bírádó. Látványos — 5. A becsületért. Szenzációs társadalmi dráma 2 felvonásban.

Előadások délután 1/2 órától kezdve esti fél 12 óráig
A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadásban katonazenekar játszik.
Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Oránia Magyar Tudományos Színház aradi színapad

Ma pénteken, 1913. január 3-án:

1. A mákvirág. Remek természetutáni felvétel. — 2. Ne játszs a tüzzel. Dráma. — Örök tanúság. Színjáték 4 felvonásban. — 3. Az elpusztíthatatlan kalap. Kacagtató.

Előadások kezdete délután 1/2 órától folytatódólagosan este 11 óráig.

NYILTTÉR.*

Tud az ön gyermeke már járni?

Próbált Ön már kis gyermekének, aki még mindig nem tud szaladni, Scott-féle Emulsiót adni? A Scott-féle Emulsiótól a gyermek hamar meg fog erősödni és különösen csontjai fogják a hiányzó erőt megnyerni, úgy, hogy hamarosan talpra fog állni és rövid idő múlva szaladni fog. A Scott-féle Emulsiónak azért van oly nagy sikere ily esetekben, mert rendkívül gazdag tápláló anyagokban és tartalmazza különösen a csontképződésnél nélkülözhetetlen ásványi sókat. A csukamájolajat nem lehet jobb alakban adagolni, mint a

SCOTT-féle EMULSIÓ



formájában, amely könnyen emészthető és oly kellemes ízű, hogy a legkisebbek is előszeretettel szedik és jól elbíjják.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld, Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII., akkor egy gyógyszár útján próbadaot küldünk.

Limbek János és Fia

első m. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetés-rendező intézetéből.

Arad, színház-épület Városi és megyei telefon: 93.

Özv. Albrecht Ágostonné szül. Cseh Katalin úgy a maga, valamint sógor és sógornője Fürbacher János és neje szül. Cseh Rozália, valamint számos rokon nevében is szomorodott szívvel tudatja szeretett és felejthetetlen jó férje, illetve sógor, rokon és jóbarát

Albrecht Ágostonnak,

f. é. január hó 1-én d. e. 9 órakor, életének 56-ik és boldog házasságuk 20-ik évében történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai január hó 3-án délután fél 3 órakor fognak Schweidel József utca 19-ik számú saját házában a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért január hó 4-én d. e. 9 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az Egek Urának bemutatatni.

Áldott legyen emlékezte!

Arad, 1913. évi január hó 1-én. 233

Limbek János és Fia első m. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetés-rendező vállalata
Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon 93.

Lázár Sebő a maga, úgy az alulírottak nevében is szomorodott szívvel tudatja a szeretett és felejthetetlen legjobb hitves, testvér, sógornő és rokon

LÁZÁR SEBŐNÉ

szül. Prodanovits Ottiliának,

f. é. január hó 1-én, d. u. 1 órakor, életének 50-ik és boldog házasságuk 12-ik évében történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai január hó 3-án d. u. 1/2 órakor fognak Haszszinger-utca 6. számú házában a gör. kel. szerb egyház szertartásai szerint a felső temetőben örök nyugalomra tételni.

Áldás és béke poraira!

Arad, 1913. január hó 1-én.

Lázár Gyula és neje szül. Kiurazky Katalin, Lázár Miklós és neje szül. Schiller Ilona, Lázár Milieszka, Lázár Irén férjezett Tamás Gézáé és férje Tamás Géza sógor és sógornője. Lázár Iván, Lázár Ottilia unokahuga és öccse. 233

KÁVÉ TEA RUM

ATLANTIKA

ARAD, Andrássy-tér 20.

Minden háziasszony

érdekében! Csak oly ládikák és csomagok, melyek a kávédaráló védjeggyel vannak ellátva, tartalmazzák a tulszárnyalhatatlan és régóta bevált „Valódi” :Francia”-ot, a honi gyárból Kassáról. Azért nagyon ajánlatos: gondos figyelem a bevásárlásnál! ::

Óriási választék

téli női és férfi cipőkben, meglepő olcsó árakban.

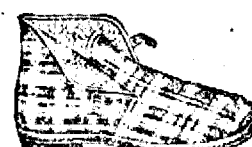


Kapható

Kutányi J.

ARAD, Vörösmarty-u. 1.

Telefon 885.



471—1912. végr. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a magyarpécskai kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. 505/3. sz. végzése következtében Dr. Novák Aurél javára 170 kor. s jár. erejéig 1912. évi november hó 13-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 2500 koronára becsült következő ingóságok u. m.: ágyneműek, sertések és gabonaceműek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a mpécskai kir. járásbírósnak 1912. évi V. 271. számú végzése folytán 170 kor. tőkekövetelése, ennek 1912. október hó 17. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 74 kor. 60 fillérben bírósági már megállapított költségek erejéig. Opécskán, végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1913. évi január hó 11. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Magyarpécskán, 1912. évi december hó 30. napján.

Ragályi Gábor,
kir. bír. végrehajtó.

226

27968—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

Az aradi ipartestület kebelében működő békéltető bizottság segédtagjainak megválasztására a békéltető bizottság alapszabályainak 8. §-a értelmében határnapul 1913. évi január hó 19. napjának d. e. 10 óráját az aradi ipartestületre kitűzöm s arra az alapszabályok 2. §-a értelmében a testülethez tartozó iparosok összes segédeit meghívom.

Választatni fog egy évre szóló megbízással 80 tag és 15 póttag. A választás felkiáltással, vagy szavazó lapokkal történik és vissza nem utasítható.

Arad, 1912. évi december hó 27-én.

Green s. k.
h. főkapitány.



**Tanulóányok
nyomdánkban
telvétetnek.**

**Nagymennyiségű**

maculatura
jutányosan eladó.

4912—1922. tkvi sz.

Hirdetmény.

Martfalva község telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakítottak és ezzel egyidejűleg szóra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX. tc., az 1889. XXXVIII. tc. és az 1891. XVI. tc. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. tc.-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogatosított.

Ez azzal a felhívással tételük közé:

1. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján ide értve a §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t.-c. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítéseit és valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-c. 15. §-a) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlesztések érvénytelenségét kimutathatják a végbőrléti keresetüket (6) hat hónap alatt vagyis 1913. évi július hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlesztési kereset annak a harmadik személynek aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ának e-ekben ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellen ellenmondással elmulasztottak irásbeli ellenmondásukat hat (6) hónap alatt, vagyis 1913. évi július hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk figyelembe vételét nem fogják.

3) hogy mindazok, akik a telekkönyvi átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-c. szerinti eljárás és ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat hat (6) hónap alatt vagyis 1913. július hó 15. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen záros határidő eltelte után az átalakításakor közbejött téves bevezetésből származó bármely igényeket jöviszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak vagy illegeteztetésként benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál elvethetik.

A kir. bíróság tkvi hatóság. — Nagyhalásy, 1912. december 27.

Kovács József s. k.
járásbíró.

227

Esztergályosok és jó lakatosok

azonnali

220

alkalmazást nyerhetnek

a m. kir. állami diósgyőri vas- és acélgyárban.

Cím: Vas és acélgyár Diósgyőr-vasgyár.

Darabos**és DIÓ****kokszt****pirszén****nagyban****és kicsinyben****kapható****Roth**

221

József**ARAD,****Eötvös-u. 3.**

Ha finom
Teát, Rumot
óhajt forduljon
Vojtek és Weisz céghez
Aradon.

Teák.		Rumok.	
	Kor.		Kor.
1 csom. igen fin. keverék	— 50	1/2 lit. úv. „Huagaria“	1.10
1 „ „ „	1 —	1 „ „ „	2.20
1 „ „ „	2 —	1 „ „ „ Jamsical II	1.30
1 „ fin. keverék 1/2 k. c.	2 50	1 „ „ „ II	2.60
1 „ „ törmelék	— 42	1 „ „ „ I	1.80
1 „ „ „	— 80	1 „ „ „ I	3.60
1 „ „ „ kő	7.—	1/2 „ „ „ fortior.	2.70
1 „ Popoff-féle 4 sz.	7.—	1 „ „ „	5.40
1 „ „ „ 6 „	5 50	1/2 „ „ „ antiqu.	3.70
1 „ „ „ 8 „	4 50	1 „ „ „	7.40

Postai megrendelések naponta pontosan eszközöltenek.

Általánosan kedvelt legjobb hatású

és ízű **Hajós-féle** most érkezett meg. E fontos és nagy táperőjű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ara egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

stimulálására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigia“

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással **70 fillér.**

Legjobb fekete **Hajfestő**

a „NITER“ Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehet mosni. Ara

341 **2**

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerésztárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

alkalmi vétel és eladások

Ékszerárnyakban arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Óra és ékszerész
Sztzer János-utca, Minerva-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcserehetőnek.

Telefon 488. Telefon 488

Az ingatlanforgalmi és Parcellázóbank r.-t. Arad, Petőfi u. 1. sz. (Telefon 861.) áruba bocsájtja az Arad város határában lévő a Pécskai országút mellett elterülő

Prohászka dűlő

67. sz. (volt Kristóffy-féle) 210 kis holdas ingatlanát igen előnyös fizetési feltételekkel. A tanya 40—50 kis hold földdel egy tagban, többi 5—10 holdas parcellákban

adatik el!

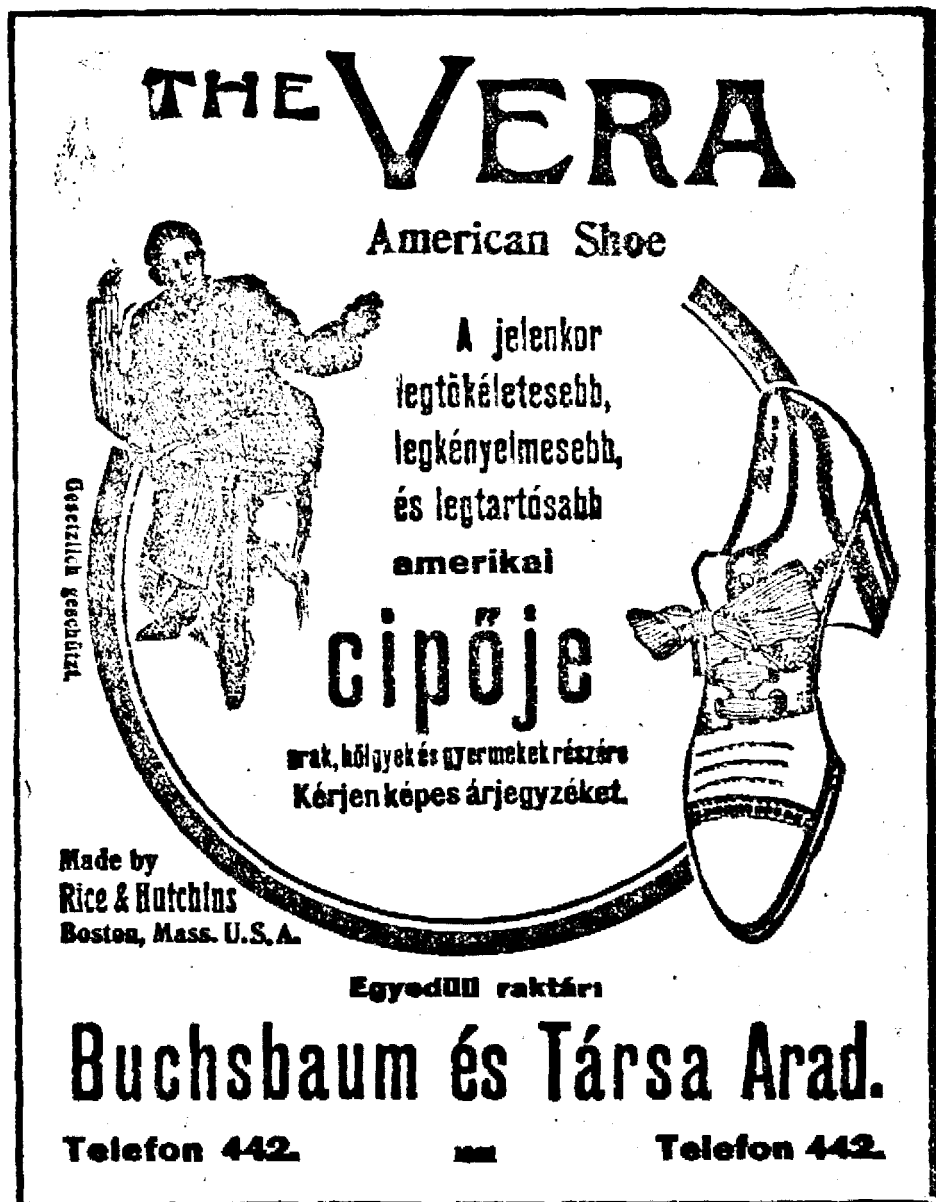
111-711



Porszívógépek,
parkettisztítók, villany főzőedények és vasalók, villanyberendezések, villanyosillárók, dynamogépek, villany-motorok
olósón kaphatók:

Kalmár Józsefnél
Aradon,
Salacz-utca 2. szám.
6112

THE VERA
American Shoe



A jelenkor legtökéletesebb, legkényelmesebb, és legtartósabb amerikai **cipője**

szak, hölgyek és gyermekek részére
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by Rice & Hutchins Boston, Mass. U.S.A.

Egyedüli raktári
Buchsbaum és Társa Arad.
Telefon 442. Telefon 442.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Amolyik

egészen fiatal kis leány hajlandó velem a mamát jó pénzért kiját-szani, az irjon a kiadóba „Nono“ jeligére. 224

Augustus 13.

Megértetted lelki állapotomat levelemből? Akkor megbocsájtasz durvaságaimért. Csak a péntek és szombat lapot kísérd figyelemmel, mert csak akkor írok. Ne kinozz, hanem írd, amint mondtam! Amit nekem mondani akartál. Csak ha nagyon fogsz szeretni gyógyíthat-sz meg és felejtethetsz el velem mindent. Szeress üdvösségem, boldogságom, életem. 228

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

négy szobás lakást, fürdő szobával, cseléd-szobával, gáz- vagy villanyvilágítással, azonnal vagy május 1-re. Bejelentések Adler Samu főmérnöknel, máv. üzlet-vezetőség. 229

KIADÓ LAKÁS.

Egy

3 és egy 2 szobás lakás, február hó 1-ére kiadó. Thököly Imre-utca 18. alatt. 218

Egy

elkülönített utcai 4 szobás lakás és egy műhely teljes asztalos felszereléssel, azonnal kiadó. Hassinger-utca 5. 167

ÜZLETEK.

Garassa községben

egyedüli jóforgalmu szatócsüzlet korlátlan italméréssel mindentéle jogokkal eladó. Bővebbet Rabotka András kereskedőnél Garassa, u. állomás Marosborsa. 8123

Üzlet és korema

házzal együtt szabadkézből eladó. Tudakozhatni a kiadóba. 8142

ALKALMAZÁST NYER.

Magyar és német,

gépiró kisasszony, azonnali belépésre kerestetik. Egyeztető iroda, Simonyi-utca 9. 182

ALKALMAZÁST KERES.

Intelligens

német kisasszony, több éves bizonyítványokkal állást keres nagyobb gyermekek mellé, esetleg társalkodónak. Levelek „Szerény“ jelíge alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 228

Gazdasszonynak ajánkozik egy 32 éves özvegy nő katolikus paphoz, vagy egy magános korosabb uriemberhez — Cím: Almássy Károly ny. máv. főkalauz, Petrosény. 232

OKTATÁS.

Középisikolai

magántanulók úgy szintén bejárók mérsékelt díjazásért előkészítettnek. Izr. fiuinternátus Chorin Aron utca 1. sz. 7809

VÉTEL ÉS ELADÁS.

2 korona

100 kgr. fűrészelt, aprított, száraz tölgyfa. Kemény hulladékfa fél-ölekre tömören rakva 10 korona. Dengl fatelepén Kossuth-utca végén. 8105

Egy faragott

antik barok hálószoba garnitúra és egy Schunda-féle nagy hangverseny cimbalom, olcsón eladó. Apponyi-ut 2., emeleten. 242

Különböző butorok.

Billiárd asztal alkatrészek, velen-czei lámpa, használt vaspénztárak, elegáns konsol tükör, kedvező ár mellett, elköltözés miatt, eladó. Bővebbet szíveségből Rubinstein Mór szállító cégnél, Arad. 231

Vizta

nyolc hónapos, élénk szép kankutya méltányos ár-n eladó: Ujmikélaka. — Főut 13. 248

A teavaj

árát darbonként 44 fillérre leszállítottuk. Aradi tejcsernok. 170

Egy

csaknem új, modern, világos hálószoba, ebédlő, divány és egy barok selyem garnitúra eladó. Cím a kiadóhivatalban. 212

Egy 3-as pénzesekrény,

Wertheim-gyártmány, jókarban, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 211

KÜLÖNFÉLE.

Jómenetű

kifőzés, családi okból azonnal eladó. Bővebbet Vörösmarty-utca 1. Klein cipőüzlet mellett. 280

Pénzhözlet

ingatlanra ma is kieszközöl szolid feltételek mellett; valamint üzleteket elad és vesz Wolf Zsigmond adás-vételi irodája Arad, Gróf Apponyi-ut 8., I. Telefon 801. sz. 241

Most jelent meg

a Tolnai Világléxikon I. és a Világtörténet X. kötete. Minden előfizetőnk ezeket kedvezményes árban házhoz szállítja kapja meg. Tolnai világlapja 1/4 évre csak 3 korona, vagy füzetként 24 fillér. Legszebb újévi ajándékul ajánlom. Viszontelárusítóknak gyönyörű fali naptárokat, újévi lapokat legolcsóbban. Imakönyvek, ifjúsági és mesés könyvek. Diszlelőpapír stb. stb. mélyen leszállított árban. Krausz Paulin, színház-épület. Telefon 511. sz. 5441

Egy modern

három szobás utcai lakás elköltözés folytán azonnal átadó; ugyanott egy hálószoba butor eladó. Bővebbet Kelemen-tér 7., I-ső em. ajtó 5. 8166

Január 1-én

lép életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyiség tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 808. szám. 5311

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádogos munkákat legjutányosabban készít úgy helyben mint vidéken. 8951

Ügyes kárpitos 1211

ajánkozik e szakmába bármely kárpitos munkák pontos és kitűnő kivégzésére, úgy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemlés nélkül. Stáhl M., Thököly-tér 7. sz.

Taxameteres

Bér-autó
Telefonszám
816

2881
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Alkalmi vételek és eladása

finom 14 karatos arany-ékszer és pontosan kipróbált zseb- és fali órákban.

Aki olcsón és szolid árut akar venni, úgy saját érdeke az, ha

ZINNER VILMOS
mű-órás és ékszerésznél
ARAD, Forray-utca,
(gróf Hunyadi-palota) vásárol. Óra és ékszer-javítások 2 évi jótállás mellett.

Tört aranyat- és drága-köveket a legmagasabb áron megveszem, vagy becserelem új ékszerekre. 5707

4316—1912. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyhalmgyi kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Surtea Zsurka peleskefalvai lakos végrehajthatónak Surtea Nikolaelui Ilészia peleskefalvai lakos végrehajtást szenvedő elleni 668 kor. ennek 460 korona után 1906. évi január hó 14 napjától járó és 206 korona után 1907. évi március 25 től 5% kamattal 226 korona per- és végrehajtási késési 53 kor. 50 fillér végrehajtás foganatosítási eddigi és ezuttal 41 korona 10 fillérben megállapított árverés kérésű költség követelés iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán a nagyhalmgyi kir. járásbíró-ság területében fekvő és:

1. A peleskefalvai 36. sz. telek-

özökvben A. I. 1—5. sor-z alatti ingatlanok 120 korona.

2. A peleskefalvai 36. sz. telek-özökvben A. II. 1—10. sorsz. alatti ingatlanok 590 korona.

3. A peleskefalvai 36. sz. telek-özökvben A. + 1. sorsz. ingatlan 14 korona.

4. A peleskefalvai 36. sz. telek-özökvben A. + 3. sorsz. a. ingatlan 12 korona.

5. A peleskefalvai 36. sz. telek-özökvben A. + 3. sorsz. a. ingatlan 37 korona.

6. A peleskefalvai 36. sz. telek-özökvben A. + 4. sorsz. alatti ingatlan 22 korona.

7. A peleskefalvai 36. sz. telek-özökvben A. + 5. sor z. alatti ingatlan 28 korona.

8. A peleskefalvai 36. sz. telek-özökvben A. + 6. sorsz. alatti ingatlan 13 korona.

9. A peleskefalvai 36. sz. telek-özökvben A. + 7. sorsz. alatti ingatlan 7 korona.

10. A peleskefalvai 36. sz. telek-özökvben A. + 8. sorsz. alatti ingatlan 11 korona.

11. A peleskefalvai 146. sz. telek-özökvben A + 1. sorsz. ingatlan 13. 1. alatti hányada 12 korona kikiáltási árban az 1913. évi január hó 22. napjának d. e. 9 órájkor Peleskefalva község-házában megtartandó nyilvános árverés alá fog kerülni az alábbi feltételek mellett:

1. Az ingatlanok a kikiáltási árnak az 1908. évi XLI. t. c. 26. §-ában megjelölt hányadon alul el nem adhatók és vevő a bánatpénzt az 1908. évi XLI. t. c. 25. §-a értelmében kiegészíteni köteles.

2. Az árverési kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis Ad. 1 = 12 koronát. Ad. 2 = 59 kor. Ad. 3 = 1 kor. 40 fillér. Ad. 4 = 1 kor. 20 fillért. Ad. 5 = 3 korona 70 fillért. Ad. 6 = 2 korona 20 fillért. Ad. 7 = 3 korona 80 fillért. Ad. 8 = 1 korona 30 fillért. Ad. 9 = 30 fillért. Ad. 10 = 1 korona 10 fillért. Ad. 11 = 1 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3338. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában megjelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanezen naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat ugyanezen naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vételár-részlet után az árverés napjától számított 5 százalékos kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsán az 1881. évi december hó 6-ik napján 39425. I. M. sz. alatt kelt rendeletben előírt módon a körös-bökényi kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni. — A bánatpénz az utolsó részletbe számítottatik be.

Az árverési hirdetmény és feltételek többi pontjál a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró-ság telekkönyvi hatóságnál és Peleskefalva, Ácsfalva, Körösdombó, Vojkaháza községek előjáróságánál megtekinthetők.

Nagyhalmgy, 1912. évi november hó 5. napján.

A kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság.

225 Gálffy, s. k. kir. járásbíró.